

ΔΕΛΤΙΟ ΘΥΕΛΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ', ΤΕΥΧΟΣ 60/40, ΜΑΡΤΙΟΣ 2022, ΤΙΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ 1 ΕΥΡΩ

Τοπίο στην ομίχλη

Ηρωσική εισβολή στην Ουκρανία μετέτρεψε τη διεθνή κατάσταση από ζοφερή σε εφιαλτική. Στην ίδια τη χώρα, οι βομβαρδισμοί, οι θάνατοι, η πείνα και η δίψα, τα εκατομμύρια πρόσφυγες αποτελούν αμείλικτο κατρυγορητήριο στο μεγαλορώσικο μιλιταρισμό του καθεστώτος Πούτιν. Ταυτόχρονα, ο πόλεμος εκτινάσσει τους εξοπλισμούς και την προσκόλληση στο NATO ιδιαίτερα στις χώρες της Ευρώπης και βεβαίως τις τιμές των καυσίμων και την ακρίβεια των ειδών πρώτης ανάγκης. Όσο είναι σωστό ότι ο Πούτιν δεν υποχρεώθηκε να εισβάλει στην Ουκρανία, το επέλεξε με αποκλειστικά ιμπεριαλιστικά κριτήρια άλλο τόσο ισχύει πως οι Δυτικοί, με πρωταγωνίστριες τις ΗΠΑ και φανατικό συνοδοιπόρο την ΕΕ, εφαρμόζουν αυτοτελώς ένα επιθετικό οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό σχέδιο. Τούτο περιλαμβάνει την επέκταση του NATO στις σκανδιναβικές χώρες και τον Ειρηνικό Ωκεανό, μια ευρείας κλίμακας καπιταλιστική αναδιάρθρωση με πιλότους τις εταιρείες ενέργειας και οπλικών συστημάτων και –καθόλου υποδεεέστερο– την εμπέδωση στις κοινωνίες του νέου δόγματος «ασφάλειας του ελεύθερου κόσμου» με έντονα στοιχεία χειραγώγησης και λογοκρισίας μακαρθικού τύπου.

Στα καθ' ημάς, η κυβέρνηση Μητσοτάκη, «αφοσιωμένη και προβλέψιμη», πλειοδοτεί σε ατλαντισμό στέλνοντας όπλα στην Ουκρανία και καθιστώντας εχθρό τη Ρωσία. Παράλληλα, στο κοινωνικό πεδίο, ενώ η πανδημία καλά κρατεί, οργανώνει την πλήρη διάλυση του ΕΣΥ, επιμένει στην καταστροφή της ΛΑΡΚΟ και στη λεγλασία του Υμηττού και του Σχιστού, κλιμακώνει τον αντιρροσφυγικό ρατσισμό και το μισοτιγγανισμό, αποφεύγει με θρησκευτική ευλάβεια να πάρει οποιαδήποτε πρωτοβουλία επίλυσης της ελληνοτουρκικής διαμάχης και του Κυπριακού, συνωμοτεί για το χρόνο και το σύστημα των εκλογών και βεβαίως

ΒΑΣΙΣ ΚΑΤΡΑΚΗ, ΧΑΡΑΚΤΙΚΟ

δίνει το μέτρο της βαρβαρότητάς της με την εγκατάλειψη των φυλακισμένων στον κορωνοϊό. Εκεί όμως που η κυβέρνηση φαίνεται να υφίσταται τις συνέπειες της πολιτικής της είναι το μέτωπο της ακρίβειας. Αρνούμενη να πάρει οποιοδήποτε μέτρο για τη χαλιναγώγηση της απογείωσης των τιμών και της ασύνδοτης κερδοσκοπίας, σχεδόν μοναδική εξαίρεση στην ΕΕ, περιορίζεται σε επιδοματικά ψήχουλα, που μάλλον τη γελοιοποιούν, και σε ανεκδίγητες δηλώσεις κολοσσών της πολιτικής τύπου Γεωργιάδη και Πέτσα. Ευλόγως, λοιπόν, μεγάλη μερίδα του πληθυσμού, που αντιμετωπίζει κυριολεκτικά πρόβλημα επιβίωσης, αγαπατεί με την κυβερνητική πολιτική και απαιτεί λύσεις.

Ωστόσο, για να είμαστε ειλικρινείς, ουδόλως είμαστε βέβαιοι ότι αυτή η κοινωνική αγανάκτηση θα οδηγηθεί σε μαζική οργανωμένη μετατόπιση από τη Νέα Δημοκρατία, πολλώ δε μάλλον πως θα αποκτήσει κινηματικά χαρακτηριστικά. Οι αιτίες της αμφιβολίας μας είναι πολλές, θα αναφερθούμε στις κυριότερες. Κατ' αρχάς, οι έκτακτες συνθήκες, όπως η πανδημία και τώρα ο πόλεμος, ευνοούν την ανασφάλεια και την εσωστρέφεια, ενισχύοντας τις τάσεις επιστροφής στην κανονικότητα, όσο μιζερη και αν

είναι, και προσκόλλησης στον ισχυρό και σίγουρο, το κράτος και την κυβέρνηση. Αυτό, για την Ελλάδα ισχύει περισσότερο, καθώς η συντριπτική πλειονότητα των τηλεοπτικών και έντυπων ΜΜΕ είναι κυβερνητικά φερέφωνα και όσοι «ενημερώνονται» από αυτά αγνοούν απολύτως τι συμβαίνει εκεί έξω – όμως είναι ακριβώς αυτοί που αν δεν μετατοπιστούν σε σημαντικό βαθμό, η Νέα Δημοκρατία θα συνεχίσει να κυβερνά. Παρεμπιπόντως, με τοπίο το ρωσο-ουκρανικό πόλεμο, συγκροτείται ένα φανατικό φιλοδυτικό μπλοκ, που θυμίζει έντονα το μέτωπο του «ναι» στο δημοψήφισμα του 2015.

Δυστυχώς, η αριστερή αντιπολίτευση και το επίσημο συνδικαλιστικό κίνημα αδυνατούν να εκφράσουν και να οργανώσουν την κοινωνική αγανάκτηση. Ο ΣΥΡΙΖΑ, ούτως ή άλλως βαλλόμενος πανταχόθεν, αλλά και με προβληματική και οπωσδήποτε αδιευκρίνιστη κυβερνητική θητεία, σύρεται από τον επικεφαλής του στην οργανωτική αυτοαναίρεση και την πολιτική παράλυση, εγκλωβιζόμενος σε μια κεντρικοπολιτική ρητορεία άνευ στόχου και σε μια απεύθυνη προς τα δεξιά παντελώς αδιέξοδη. Το μόνο βέβαιο είναι ότι δεν προσπαθεί να αποκτήσει οργανικές σχέσεις με τα

πληβειακά στρώματα, ιδίως τα νεανικά, τα μόνα ικανά να ριζοσπαστικοποιήσουν την πολιτική του και να αυξήσουν πραγματικά την επιρροή του.

Τούτων διοθέντων, με αποδέκτες της πολιτικής μας κυρίως τον κόσμο της Αριστεράς και του κοινωνικού κινήματος, θεωρούμε πως ο δρόμος που οφείλουμε να ακολουθήσουμε είναι αυτός των σαφών αντικαπιταλιστικών και διεθνιστικών ιδεών και της κινηματικής δράσης. Έτσι: Αποχώρηση του ρωσικού στρατού, ειρήνη στην Ουκρανία, εναντίωση στην επέκταση του NATO, την περαιτέρω στρατιωτικοποίηση της Ευρώπης και την παρουσία του αμερικανικού στόλου στο Αιγαίο· καμία εμπλοκή της Ελλάδας στο πόλεμο, αντίσταση στη λογοκρισία και το νέο μακαρθισμό, έμπρακτη αλληλεγγύη σε όλους τους πρόσφυγες πολέμου· διάλογος με την Τουρκία για όλα τα ανοιχτά ζητήματα, ομοσπονδιακή επίλυση του Κυπριακού, καμία νέα στρατιωτική δαπάνη· μαζικό μέτωπο κατά της ακρίβειας, έλεγχος των τιμών, αυτόματη αναπροσαρμογή την μισθών στις αυξήσεις τους· οργανωμένη αναζήτηση μιας Αριστεράς που να νοιάζεται για την πραγματικότητα και να επιδιώκει να αλλάξει τον κόσμο, που να θυμάται χωρίς να προσκολλάται, να οραματίζεται δίχως να παραληρεί.

Πόλεμος στην Ουκρανία: Ένας

Τις πιο πολλές φορές, κάθε στιγμή που χαρακτηρίζουμε «ιστορική» με την πάροδο του χρόνου αποδεικνύεται λιγότερο σημαντική. Είναι πολύ δύσκολο να αντιληφθείς την πραγματική βαρύτητα των γεγονότων τη στιγμή που αυτά εκτυλίσσονται. Νομίζω όμως ότι η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία συνιστά την εξαίρεση στον κανόνα. Στις 24 Φεβρουαρίου, όταν οι ρωσικές δυνάμεις άρχισαν να επιχειρούν στο ουκρανικό έδαφος, ο κόσμος μας άλλαξε. Άλλαξε πολύ και άλλαξε προς το χειρότερο, το πολύ χειρότερο. Η κίνηση του Πούτιν κατά τα φαινόμενα είναι «ιστορική». Εν προκειμένω, ισχύει αυτό που είχε γράψει κάποτε η Μάρω Δούκα, ότι πρέπει να σε φυλάξει ο Θεός να μη βρεθείς εκεί που γράφεται η Ιστορία. Η «ιστορία» γράφεται με αίμα. Με το αίμα των ανθρώπων των οποίων τα ονόματα συνήθως δεν αναφέρονται στα βιβλία της.

Εικόνα στις ειδήσεις

Στις αντιπολεμικές διαδηλώσεις για την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ, ένα από τα βασικά συνθήματα ήταν το «ο πόλεμος δεν είναι εικόνα στις ειδήσεις, στο δρόμο γεννιούνται οι συνεδήσεις». Το σύνθημα παραμένει επίκαιρο. Παρ' ότι ο πόλεμος μετατρέπεται σε τηλεοπτικό θέαμα και παρουσιάζεται από κάθε λογής «αναλυτές» ως γεωπολιτικό παίγνιο, δεν πρέπει ούτε στιγμή να ξεχνάμε ότι το αίμα που χύνεται δεν είναι εικονικό. Είναι πραγματικό.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτό το μακελειό (και κάθε ανάλογο μακελειό) δεν έχει τίποτα το υψηλεύτες και ηθικό. Ο πόλεμος είναι ένα σφαγείο το οποίο δεν πρέπει ούτε στιγμή να το συνηθίσουμε ή να συμβιβαστούμε μαζί του. Οι αναλύσεις έρχονται μετά. Προέχει η υπεράσπιση της ζωής και του πολιτισμού, ο πόλεμος κατά του πολέμου, όπως έλεγαν οι πρωτεργάτες του εργατικού διεθνισμού.

Η καταδίκη

Η δεύτερη αφετηριακή θέση για τον πόλεμο, είναι η κατηγορηματική καταδίκη της εισβολής στη Ρωσία, καθώς και τα συνεπακόλουθα αιτήματα της άμεσης διακοπής της και της απόσυρσης των ρωσικών στρατευμάτων. Η ρωσική εισβολή αποτελεί μια ιμπεριαλιστική επιχείρηση που δεν έχει καμία ηθική και πολιτική δικαιολόγηση. Προκαλεί λουτρό αίματος, καταστρέφει όλες τις ζωτικές υποδομές της Ουκρανίας, προσφυγοποιεί εκατομμύρια ανθρώπους, αποσταθεροποιεί όλο τον κόσμο και πυροδοτεί μια νέα διεθνή οικονομική κρίση. Πρόκειται για κατάφωρη παραβίαση της διεθνούς νομιμότητας

που αποσκοπεί στην κατάλυση της ουκρανικής ανεξαρτησίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο διάγγελμά του της 21ης Φεβρουαρίου με το οποίο αναγνώρισε την ανεξαρτησία των λεγόμενων «Λαϊκών Δημοκρατιών» του Ντόνετσκ και του Λουγκάνσκ, ο Πούτιν αμφισβήτησε την ίδια την ύπαρξη ουκρανικού έθνους, αναπαράγοντας τον εθνικιστικό μύθο της Μεγάλης Ρωσίας, που συμπεριλαμβάνει Ρώσους, Ουκρανούς και Λευκοράσους. Έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία, από τη σκοπιά της Αριστεράς τουλάχιστον, η επίθεση που εξαπέλυσε στον Λένιν και τους μπολσεβίκους για την «αντεθνική» στάση τους – παρεμπιπόντως, οι τραγικές εξελίξεις δείχνουν πόσο δίκιο είχαν οι μπολσεβίκοι που αναζήτησαν το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο μέσα στην πρώιμη ΕΣΣΔ για την ειρηνική συνύπαρξη διαφορετικών εθνοτήτων.

Ο Πούτιν επαγγέλλεται την «αποναζιστοποίηση» της Ουκρανίας, την ώρα που νεκρανασταίνει τον τσαρισμό.

Το NATO

Η κατηγορηματική καταδίκη της ρωσικής εισβολής επ' ουδενί πρέπει να οδηγήσει σε οποιασδήποτε μορφής «φιλικότητα» ή ανοχή προς το νατοϊκό στρατόπεδο. Έτσι κι αλλιώς, είναι οργουσελιανή αντιστροφή της πραγματικότητα να παρουσιάζει κανείς ως δύναμη ειρήνης τον πιο ισχυρό πολεμικό μηχανισμό που έχει γνωρίσει ποτέ η ανθρωπότητα. Πέρα όμως από τη γενική στάση απέναντι στο NATO, πρέπει να τονίζεται ο αποσταθεροποιητικός ρόλος του στα συγκεκριμένα πεδία, όπως αυτό της Ουκρανίας. Ο σοβινιστικός μεγαλοϊδεατισμός του Πούτιν δεν είναι η μόνη αιτία του εκτυλισσόμενου αιματοβαμβένου εφιάλτη.

Η Δύση φέρει βαρύτατες ευθύνες για την ουκρανική κρίση. Μετά την κατάρρευση

της Σοβιετικής Ένωσης αντιμετώπισε τη Ρωσία ως κράτος-παρίσιο που έπρεπε να υποταχτεί. Προχώρησε στην προς ανατολάς επέκταση του NATO, γνωρίζοντας ότι αυτή θεωρείται casus belli για τη Μόσχα. Επιπλέον, μάλλον δεν μένουν αμφιβολίες ότι η αμερικανική εξωτερική πολιτική σε συντονισμό με τους εθνικιστικούς κύκλους του Κιέβου υπονόμευσε τις όποιες πιθανότητες ειρηνικού συμβιβασμού, δίνοντας στον Ζελένσκι διαβεβαιώσεις που αποδείχτηκαν κενές περιεχομένου – και πώς θα μπορούσαν να ήταν αλλιώς...

Τώρα εκμεταλλεύμενο τη ρωσική εισβολή, το NATO μπαίνει σε ένα νέο γύρο ακόμα μεγαλύτερης επιθετικότητας και στρατιωτικοποίησης.

Η ελληνική εμπλοκή

Την αντίθεση στο NATO πρέπει να συνοδεύει η απόρριψη της ελληνικής στρατιωτικής εμπλοκής. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη αποφάσισε την αποστολή στρατιωτικού υλικού στην Ουκρανία, σπάζοντας τη γραμμή που κράτησε η ελληνική εξωτερική πολιτική τις τελευταίες δεκαετίες. Μέχρι τώρα, οι εκάστοτε ελληνικές κυβερνήσεις είχαν αποφύγει την εμπλοκή της χώρας σε διεθνείς πολεμικές επιχειρήσεις την ώρα που αυτές εξελίσσονταν. Παράλληλα, ακόμα και οι κυβερνήσεις της Δεξιάς φρόντιζαν να κρατάνε ανοιχτούς τους διαύλους με τους εκάστοτε αντιπάλους της Δύσης, τη Σοβιετική Ένωση παλιότερα και τη Ρωσία μετά το 1991.

Αυτή την παράδοση της «πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής» σπάει ο Μητσοτάκης. Επιστρέφοντας στη λογική Παπάγου κατά τον πόλεμο της Κορέας, ο Μητσοτάκης επιλέγει την πλειοδοσία του ατλαντισμού. Με την αποστολή στρατιωτικού υλικού στην Ουκρανία και την υιοθέτηση της πιο σκληρής στάσης σχετικά με τις κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας, η Ελλάδα τίθεται στη σκληροπυρηνική πτέρυγα του δυτικού στρατοπέδου. Πρόκειται για επικίνδυνο τυχοδιωκτισμό, τόσο από τη σκοπιά της υπεράσπισης της ειρήνης και της σταθερότητας όσο και από αυτή του «στενού» συμφέροντος της ελληνικής κοινωνίας. Η εμπλοκή στον πόλεμο είναι μια περιπέτεια της οποίας οι κίνδυνοι δεν μπορούν να προβλεφθούν και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν μπορούν να αποτραπούν.

Την ίδια ώρα που η χώρα εμπλέκεται στον πόλεμο και μπαίνει σε νέα κούρσα

νέος εφιαλτικός κόσμος γεννιέται

εξοπλισμών, η κυβέρνηση ελάχιστα κάνει για να αντιμετωπίσει το κύμα ανατιμήσεων στην ενέργεια και τα τρόφιμα, το οποίο έχει αποτέλεσμα τη ραγδαία επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνικής πλειονότητας. Στη Βουλή ο πρωθυπουργός χαρακτήρισε αναχρονιστικό το δίλημμα βούτυρο ή κανόνια. Στην πράξη το δίλημμα μοιάζει να ταιριάζει απόλυτα στην κατάσταση που ζούμε.

Ο νέος Ψυχρός Πόλεμος

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία αποτέλεσε τη θρυαλλίδα για να ξεσπάσουν ανοιχτά οι υποβόσκουσες αντιθέσεις που οδηγούν σε έναν νέο Ψυχρό Πόλεμο. Τηρούμενων των αναλογιών, η Ουκρανία μπορεί να έχει αντίστοιχη λειτουργία με τον πόλεμο της Κορέας για τον τότε Ψυχρό Πόλεμο.

Αν και υπάρχουν ακόμα πολλές αβεβαιότητες για την εικόνα του νέου κόσμου που

αναδύεται μέσα από τις φλόγες του πολέμου, μπορούμε να κάνουμε κάποιες πρώτες παρατηρήσεις. Συγκεκριμένα:

- Η Ευρώπη και ο κόσμος χωρίζονται ξανά σε δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα, με την Ουκρανία να είναι η νέα γραμμή αντιπράταξης. Δεν είναι βέβαιο πώς ακριβώς θα σταθεί τελικά η Κίνα, αλλά φαίνεται όλο και πιο πιθανό το σενάριο να μην είναι μόνη της η Ρωσία απέναντι στη Δύση, αλλά να συγκροτηθεί ένα ασιατικό μπλοκ Κίνας - Ρωσίας.
- Η προσφυγή στη στρατιωτική βία καθίσταται πιο εύκολη και η αποσταθεροποίηση γενικεύεται. Αν μπορεί να γίνεται μιας τόσο μεγάλης κλίμακας στρατιωτική σύγκρουση στην καρδιά της Ευρώπης, τότε καμιά περιοχή του κόσμου δεν είναι απολύτως προστατευμένη από τις γεωπολιτικές κρίσεις.
- Μια νέα κούρσα εξοπλισμών πυροδοτείται. Είναι ενδεικτική η απόφαση της Γερμανίας να προσχωρίσει σε ένα πρωτοφανές εξοπλιστικό πρόγραμμα, ύψους

100 δισεκατομμυρίων. Η ανθρωπότητα παγιδεύεται στον φαύλο κύκλο εξοπλισμού-πόλεμος-περισσότεροι εξοπλισμοί-πολέμος-ακόμα περισσότεροι εξοπλισμοί. Οι εξοπλισμοί αυξάνουν τον κίνδυνο του πολέμου και παγώνουν την πραγματικότητα της φτώχειας.

● Όπως συμβαίνει κάθε φορά, ο πόλεμος διεξάγεται και στο εσωτερικό, ενάντια στον «εσωτερικό εχθρό» ή όποιος τέλος πάντων παρουσιάζεται ως τέτοιος. Κατ' αντιστοιχία με τον προηγούμενο Ψυχρό Πόλεμο, ένας νέος μακαροθισμός γεννιέται. Ο αντιρωσισμός μοιάζει να είναι ο νέος αντικομμουνισμός. Ότι είναι ρωσικό απαγορεύεται, ενώ στοχοποιούνται όσοι δεν καταδικάζουν την εισβολή με το... προστίκον πάθος. Ποιος αλήθεια θα μπορούσε να φανταστεί πριν από λίγες εβδομάδες ότι στη «δημοκρατική Ευρώπη» θα έκλειναν ΜΜΕ με κεντρική πολιτική απόφαση, έχω από οποιαδήποτε προβλεπόμενη θεσμική διαδικασία;

Το ζήτημα της ειρήνης

Στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται, το αίτημα «ειρήνη τώρα» μοιάζει να είναι το πιο πλατύ και ταυτόχρονα πιο ανατρεπτικό, το πιο οραματικό και ταυτόχρονα πιο ρεαλιστικό, το πιο επιτακτικό ηθικά και πιο αναγκαίο πολιτικά. Ειρήνη τώρα στην Ουκρανία, ειρήνη τώρα στην Ευρώπη και τον κόσμο. Να το πούμε, να το φωνάζουμε, να το διεκδικήσουμε.

Γιάννης Αλμπάνης

ΛΑΡΚΟ: Το μεγάλο πλιάτσικο

Οι ιδιωτικοποιήσεις στην Ελλάδα εισήλθαν σε μια εντελώς διαφορετική φάση με την είσοδο της χώρας στα μνημόνια. Μέχρι το 2009 οι ιδιωτικοποιήσεις «περιορίζονταν» στους τομείς των τραπεζών και των τηλεπικοινωνιών και η διαδικασία γινόταν μέσω του Χρηματιστηρίου. Το 2011 δημιουργείται το Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.) και μεταφέρεται σε αυτό το σύνολο σχεδόν της δημόσιας περιουσίας ιεταιρείες, υποδομές, ακίνητα και επιλέγεται η διαδικασία ιδιωτικοποίησης μέσω διαγωνισμών. Μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν το 2011 στο Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. είναι και οι μετοχές της ΛΑΡΚΟ που μέχρι τότε ανήκαν στο Ελληνικό Δημόσιο.

Η σημασία του νικελίου

Ο Δ. Μπάτσης στο εμβληματικό βιβλίο του για τη βαριά βιομηχανία στην Ελλάδα, που εκδόθηκε το 1947, αναφέρει για το νικέλιο:

«Το νικέλιο είναι μέταλλο μεγάλης αξίας για την κατασκευή μηχανουργικών ειδών και για την παραγωγή κραμάτων της σιδηρομεταλλουργίας. Τα κράματα αυτά καθώς και κράματα του νικελίου με άλλα μέταλλα θεωρούνται εκλεκτά μεταλλουργικά προϊόντα και χρησιμοποιούνται για ειδικές χρήσεις στη μηχανουργία και σε άλλους κλάδους της τεχνικής. Λ.χ. ο νικελιοχάλυβας (κράμα χάλυβα και νικελίου) συνδυάζει την ανθεκτικότητα και την ελαστικότητα και χρησιμοποιείται για την κατασκευή οργάνων ακριβείας, λεπτών εργαλείων και ειδών πολυτελείας, ο νεάργυρος (κράμα ψευδαργύρου, νικελίου και χαλκού) χρησιμοποιείται για την επινικέλωση του σιδήρου, τη γαλβανοπλαστική κ.ά.».

Ο Μπάτσης συμπεραίνει ότι «Η μεταλλουργική αξιοποίηση του νικελίου είναι απόλυτα δυνατή στην Ελλάδα στα πλαίσια του γενικότερου προγράμματος της ενεργειακής και βιομηχανικής ανάπτυξης της χώρας. Η μεταλλουργία του νικελίου έχει μεγάλη οικονομική σημασία γιατί θα μεταβάλλει σε πολύτιμο προϊόν μια μεταλλευτική ύλη της χώρας μας που εξαντλείται αναντικαταστατα κάθε χρόνο για ασήμαντα ποσά χωρίς να χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη των εσωτερικών παραγωγικών δυνατοτήτων του τόπου».

Την ανάλυση και τα συμπεράσματα του Μπάτση θα αξιοποίησε, μετά από πέντε χρόνια, ο Μποδοσάκης. Το 1952, το Ελληνικό Δημόσιο υπογράφει σύμβαση με την ΑΕΕΧΠ & Λιπασμάτων με την οποία της εκμισθώνει για περίοδο 36 ετών τα δικαιώματα εξόρυξης των νικελιούχων σιδηρομεταλλευμάτων των μεταλλείων της Λάρυμνας. Επιβεβαιώνοντας τον Μπάτση, ο Μποδοσάκης θα δηλώσει ότι «Η Ελλάδα δεν χρειάζεται πετρελαιοπηγές, έχει κάτι καλύτερο, το νικέλιο» και θα προχωρήσει στην ίδρυση της ΛΑΡΚΟ (1963).

Εβδομήντα πέντε χρόνια μετά τον Μπάτση, ο ιδρυτής της Tesla, Elon Mask, θα

απευθύνει κάλεσμα προς τις εταιρείες εξόρυξης: «Θα ήθελα απλώς να τονίσω εκ νέου, σε όλες τις εταιρείες εξόρυξης εκεί έξω, παρακαλώ εξορύξτε περισσότερο νικέλιο. Όπου κι αν βρίσκεστε στον κόσμο, παρακαλώ εξορύξτε περισσότερο νικέλιο, προφανώς με περιβαλλοντικά ευαίσθητο τρόπο».

Το κάλεσμα του Mask εξηγείται από το γεγονός ότι το νικέλιο περιέχει το κοβάλτιο το οποίο χρησιμοποιείται για την κατασκευή συσκευών αποθήκευσης ενέργειας (μπαταριών). Τα επόμενα 20 χρόνια είναι τα χρόνια της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και η ηλεκτροκίνηση στις μεταφορές, καθώς και η αποθήκευση ενέργειας είναι δραστηριότητες οι οποίες θα γνωρίσουν ραγδαία ανάπτυξη. Σύμφωνα με αναλύσεις ειδικών, οι ανάγκες σε κοβάλτιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέρχονται, έως το 2025, σε 53.000 τόνους. Από τα κράτη-μέλη της, μόνο η Φινλανδία έχει τη δυνατότητα να προσφέρει 2.300 τόνους. Οι υπόλοιπες ποσότητες εισάγονται από τη Ρωσία και το Κονγκό (διευρύνοντας τους τομείς εξάρτησης της ΕΕ).

Η ΛΑΡΚΟ παράγει το σιδηρονικέλιο. Ωστόσο, δεν έχει τη δυνατότητα διαχωρισμού του κοβαλτίου. Ειδικοί εξηγούν πως μόνο με επένδυση στην υδρομεταλλουργία θα μπορέσει να εκτελεί και αυτή την επεξεργασία. Σε αυτή την περίπτωση θα παρήγαγε περί τους 2.000 με 3.000 τόνους, συμβάλλοντας στην κάλυψη των ευρωπαϊκών αναγκών σε κοβάλτιο.

Ένα συνοπτικό ιστορικό

Τα σημαντικότερα γεγονότα στην ιστορία της ΛΑΡΚΟ:

1. Η ίδρυση του εργοστασίου στη Λάρυμνα και η έναρξη παραγωγής του σιδηρονικέλιου (1966).
2. Το 1968 κτίζονται οι πρώτοι οικισμοί για τους εργαζόμενους της ΛΑΡΚΟ.
3. Το 1976 η ΛΑΡΚΟ γίνεται η πρώτη μεταλλουργική εταιρεία στον κόσμο που παράγει κοκκοποιημένο σιδηρονικέλιο.
4. Το 1977 ξεσπά η μεγάλη απεργία (110

μέρες) των εργαζομένων στη ΛΑΡΚΟ που θα προκαλέσει πανελλαδικά κινήματα συμπαράστασης και θα αποτελέσει ένα από τα μεταπολιτευτικά ορόσημα των εργατικών αγώνων.

5. Δύο χρόνια μετά, τον Νοέμβριο του 1979, σημειώνεται έκρηξη στο εργοστάσιο της Λάρυμνας με τραγικό απολογισμό τον θάνατο πέντε εργατών και τον τραυματισμό δεκαέξι. Συνολικά 75 εργαζόμενοι θα έχουν τη ζωή τους τα 55 χρόνια λειτουργίας της ΛΑΡΚΟ.
6. Το 1982 ο έλεγχος της ΛΑΡΚΟ περνά στις τράπεζες (κυρίως Εθνική) λόγω χρεών και κακοδιαχείρισης. Στη συνέχεια (1988) η εταιρεία θα περάσει στον έλεγχο του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Α.Ε.) και το 1989 θα ιδρυθεί η νέα ΛΑΡΚΟ με μετόχους την Εθνική, τη ΔΕΗ και τον Ο.Α.Ε.
7. Το 1998, η κυβέρνηση Σημίτη διαγράφει τόκους 82 εκατ. ευρώ και πλέον η μετοχική σύνθεση της εταιρείας είναι Εθνική (36%), Δημόσιο (35,4%) και ΔΕΗ (28,6%).
8. Η περίοδος 2003-2007 χαρακτηρίζεται, αφενός, από σκανδαλώδεις συμφωνίες προπώλησης μέχρι και του 80% της παραγωγής σε τιμές χαμηλότερες αυτών της αγοράς και, αφετέρου, από τις αθρόες προσλήψεις και τις υπέρογκες αμοιβές των διευθυντικών στελεχών που συνδέονται άμεσα με πολιτικά πρόσωπα.
9. Το 2006, η ΔΕΗ, μέτοχος της εταιρείας, διπλασίασε την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που διέθετε στη ΛΑΡΚΟ, με αποτέλεσμα την εκτόξευση των ελλειμμάτων της.
10. Το 2011, οι μετοχές που ελέγχει το Δημόσιο μεταφέρονται στο ΤΑΙΠΕΔ και ξεκινούν οι διαδικασίες για την ιδιωτικοποίηση (2014) με πρόσχημα και τα πρόστιμα που επέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2014 (συνολικού ύψους 135,8 εκατ. ευρώ) χαρακτηρίζοντας «παράνομες» τις κρατικές ενισχύσεις που δόθηκαν στην εταιρεία τα έτη 2008, 2010 και 2011 και τα κεφάλαια για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (2009).
11. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, με εκπρόθεσμη τροπολογία στο Ν. 4664/2020, έθεσε την εταιρεία σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης κηρύσσοντας την έναρξη της διαδικασίας εκποίησης του εργοστασίου και των μεταλλείων εξόρυξης νικελίου (Φεβρουάριος 2020). Με την ίδια τροπολογία θα διασφαλιστεί και η ποινική ασυλία των διοικητικών και διευθυντικών στελεχών της ΛΑΡΚΟ. Τον Νοέμβριο του 2020 ξεκίνησαν οι δύο διαγωνισμοί (του

συνεχίζεται...

Ειδικού Διαχειριστή της ΛΑΡΚΟ και του ΤΑΙΠΕΔ, για τη μίσθωση του μεταλλευτικού εργοστασίου, των μεταλλείων και των εγκαταστάσεων, καθώς και για την ιδιωτική περιουσία (μεταλλευτικά δικαιώματα) της βιομηχανίας.

Η σημερινή ταυτότητα της ΛΑΡΚΟ

Μετά το 2011 και τη μεταφορά των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου στο ΤΑΙΠΕΔ η μετοχική σύνθεση της ΛΑΡΚΟ διαμορφώθηκε ως εξής: ΤΑΙΠΕΔ 55,2% του μετοχικού κεφαλαίου, Εθνική Τράπεζα 33,4% και ΔΕΗ 11,4%.

Η περιουσία της ΛΑΡΚΟ, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του ΤΑΙΠΕΔ, περιλαμβάνει ένα μεταλλουργικό εργοστάσιο στη Λάρυμνα, το οποίο επεξεργάζεται τους λατερίτες που αυτή εξορύσσει για την παραγωγή σιδηρονικελίου με περιεκτικότητα σε νικέλιο 18%-24%. Η ΛΑΡΚΟ διατηρεί, επίσης, δικαιώματα εξόρυξης σε τέσσερις περιοχές: τα ορυχεία του Αγίου Ιωάννη (κοντά στη Λάρυμνα), τα ορυχεία της Εύβοιας, τα ορυχεία της Καστοριάς και το ορυχείο λιγνίτη των Σερβίων.

Η ΛΑΡΚΟ είναι η μοναδική βαριά βιομηχανία παραγωγής σιδηρονικελίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μία από τις πέντε μεγαλύτερες εταιρείες παγκοσμίως. Τα αποθέματα της εταιρείας σε νικέλιο εκτιμώνται σε 20 δισ. δολάρια.

Η ετήσια παραγωγή της εταιρείας σε νικέλιο ανέρχεται σε 18.000 - 20.000 τόνους (6% της ζητησης της ευρωπαϊκής αγοράς) και ο ετήσιος κύκλος εργασιών σε 300 εκατ. ευρώ.

Τα ληξιπρόθεσμα χρέη της ΛΑΡΚΟ ανέρχονται σε 485 εκατ. ευρώ περίπου με τη μεγαλύτερη οφειλή να είναι στη ΔΕΗ (351 εκατ. ευρώ). Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα σωματεία των εργαζομένων, εάν η ΔΕΗ τιμολογούσε την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμές αντίστοιχες αυτών των άλλων ενεργοβόρων βιομηχανιών, αυτή η οφειλή θα μειωνόταν σημαντικά.

Στη ΛΑΡΚΟ εργάζονται 1.060 άτομα ενώ η έμμεση απασχόληση που δημιουργείται από τη λειτουργία της εταιρείας είναι 4.000 θέσεις εργασίας (εργολαβίες). Παρά το γεγονός ότι το εργατικό κόστος αποτελεί το 20% του συνολικού κόστους λειτουργίας της εταιρείας, οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας έχουν παρασεί από το 2007 και το 2020 οι μισθοί μειώθηκαν κατά 25% με νομοθετική ρύθμιση.

Η εκποίηση προ των πυλών

Σε υλοποίηση των προβλέψεων του Ν. 4664/2020, το ΤΑΙΠΕΔ και ο Ειδικός Διαχειριστής προκήρυξαν τον Νοέμβριο του 2020 τους διαγωνισμούς για τη μίσθωση του μεταλλευτικού εργοστασίου, των μεταλλείων και των μεταλλευτικών δικαιωμάτων ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου. Συγκεκριμένα:

Ο διαγωνισμός του ΤΑΙΠΕΔ αφορά τη μίσθωση του μεταλλείου Λάρυμνας, που περιλαμβάνει τα μεταλλευτικά δικαιώματα και το μεταλλευτικό εργοστάσιο και τη μίσθωση του μεταλλείου στο Λούτσι, τα μεταλλευτικά δικαιώματα, τα ακίνητα και τις εγκαταστάσεις του.

Το αντικείμενο του διαγωνισμού που διενεργεί ο ειδικός διαχειριστής αφορά την παραχώρηση των μεταλλευτικών δικαιωμάτων επί των μεταλλείων Ευβοίας, των μεταλλείων Καστοριάς, των μεταλλείων Φθιώτιδας, των αποθεμάτων μεταλλευμάτων, των αγροτεμαχίων στη Λάρυμνα και την Εύβοια και τον κινητό και λοιπό εξοπλισμό στη Λάρυμνα.

Με την προκήρυξη των σχετικών διαγωνισμών (η καταληκτή ημερομηνία για την υποβολή των δεσμευτικών προσφορών που ήταν η 14η Μαρτίου και μετατέθηκε για την 31η Μαρτίου) άρχισαν και τα αποκαλυπτήρια της εκποίησης:

Με πρόσχημα τις απαιτούμενες επενδύσεις για την εισαγωγή της υδρομεταλλουργίας που είναι απαραίτητη για την παραγωγή κοβαλτίου (εκτιμώνται σε 150 - 300 εκατ. ευρώ), τις επενδύσεις για την περιβαλλοντικά αποδεκτή λειτουργία του εργοστασίου (150 - 200 εκατ. ευρώ) και την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών που έχει υποστεί ο Ευβοϊκός Κόλπος, πληθαίνουν τα δημοσιεύματα για απόσυρση των ενδιαφερόμενων «επενδυτών» για τη μίσθωση του εργοστασίου της ΛΑΡΚΟ. Παρά την προσπάθεια της κυβέρνησης να «βελτιώσει» τους όρους της παραχώρησης προωθώντας, με συνοπτικές διαδικασίες, την απόλυτη των 1.060 εργαζομένων, την εκδίωξή τους από τις κατοικίες τους και τη νομιμοποίηση όλων των αυθαίρετων κτισμάτων, οι φόμες (;) επιμένουν ότι το πραγματικό ενδιαφέρον των «επενδυτών» εξαντλείται στη μίσθωση των μεταλλείων και τη μεταφορά του μεταλλεύματος προς επεξεργασία εκτός Ελλάδας. Σε αυτή την περίπτωση το εργοστάσιο θα κλείσει, η ΛΑΡΚΟ θα οδηγηθεί σε πτώχευση και οι «επενδυτές» θα αποκτήσουν τα μεταλλεία και τα κοιτάσματα νικελίου έναντι «πινακίου φακής».

Την ίδια περίοδο που η κυβέρνηση Μητσοτάκη προετοιμάζει την εκποίηση και της ΛΑΡΚΟ, το χρηματιστήριο του Λονδίνου σταματά τις συναλλαγές στο νικέλιο λόγω

της τεράστιας αύξησης της τιμής του, με αποτέλεσμα να επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις των εργαζομένων για τον διπλασιασμό τους το επόμενο διάστημα. Σημειώνουν ότι η ΛΑΡΚΟ έχει δυνατότητα παραγωγής 60 τόνων νικελίου την ημέρα, που αντιστοιχούν σε έσοδα 650.000.000 δολαρίων το χρόνο ενώ αν διπλασιαστούν οι τιμές, τα έσοδα θα ξεπεράσουν το δισεκατομμύριο.

Με την εκποίηση και της ΛΑΡΚΟ, επιστρέφουμε ολοταχώς και στη δεκαετία του '50. Ο ορυκτός πλούτος, η παραγωγή και διανομή της ενέργειας, οι υποδομές μεταφορών παραδίδονται προς εκμετάλλευση στο ιδιωτικό (σε κάποιες περιπτώσεις και κρατικό) εγχώριο και ξένο κεφάλαιο. Και επειδή αυτές οι επιλογές προκαλούν την αντίδραση των εργαζομένων, η εικόνα της επιστροφής ολοκληρώνεται με την έξαρση της αυθαιρεσίας και του αυταρχισμού σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Υπάρχει εναλλακτική;

Η περίπτωση της ΛΑΡΚΟ συμπυκνώνει το αναπτυξιακό πρόβλημα της χώρας. Μία βιομηχανία η οποία εξορύσσει και επεξεργάζεται ένα μετάλλευμα που η ζήτηση του αναμένεται να εκτιναχθεί το επόμενο διάστημα απαξιώνεται προκειμένου να εκποιηθεί στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Την ίδια περίοδο, το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης παρέχει κεφάλαια για την περιβαλλοντικά ορθή λειτουργία των επιχειρήσεων και τον εκσυγχρονισμό τους και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει χαρακτηρίσει το νικέλιο και το κοβάλτιο ως στρατηγικά ορυκτά επιτρέποντας τη χρηματοδότηση της εξόρυξης και της επεξεργασίας από ευρωπαϊκούς πόρους. Επιπλέον, τα χρόνια της κρίσης οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις έχουν χρησιμοποιήσει κάθε διαθέσιμο πόρο και τρόπο προκειμένου να ενισχύσουν τις πτωχευμένες τράπεζες χωρίς, σε αυτές τις περιπτώσεις, να τίθενται ζητήματα «κρατικών» ενισχύσεων. Ακόμη και το ενεργειακό κόστος λειτουργίας της εταιρείας μπορεί να αντιμετωπιστεί με την επιτόπια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αλλά και από την εξοικονόμηση που θα προκύψει από τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας παραγωγής.

Οι εργαζόμενοι της ΛΑΡΚΟ, που αποτελούν την αιχμή του δόρατος του αγώνα για να αποτραπεί η εκποίηση της εταιρείας, έχουν καταθέσει και ένα πλήρες σχέδιο για την παραγωγή αναβαθμίση και ουσιαστική αξιοποίηση του νικελίου. Η συστράτευσή μας στον αγώνα τους αναδεικνύεται ως κεντρικό καθήκον της περιόδου.

Γιώργος Τοζίδης
Οικονομολόγος

Ελληνοτουρκικός ανταγωνισμός και

«Το δράμα της Ουκρανίας», σημείωνε η Καθημερινή στο κύριο άρθρο λίγα 24ωρα μετά τη ρωσική εισβολή, «μπορεί να λειτουργήσει αφυπνιστικά. Μπορεί να αποτελέσει για την ελληνική διπλωματία παράδειγμα προκειμένου να διεγείρει τα αντανακλαστικά των συμμάχων για τον κίνδυνο στο νοτιοανατολικό σύνορο της Δύσης. Οι αναλογίες είναι οφθαλμοφανείς» (27.2.2022). Ότι για τον κοινό νου ήταν –και παραμένει– απειλή παγκόσμιας αιματοχυσίας, στην Ελλάδα ερμηνεύτηκε ακόμα και ως ευκαιρία διαφώτισης των νατοϊκών συμμάχων για τα ελληνικά εθνικά δίκαια απέναντι στην Τουρκία. Στην ερμηνεία αυτή, εξάλλου, συνηγορούσαν οι αναφορές του ρώσου ΥΠΕΞ Σ. Λαβρόφ σε «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου», που ερέθισαν Αθήνα και Λευκωσία. Ευτυχώς, η συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν στην Ισταμπούλ άλλαξε τη φιλοκυβερνητική επικοινωνιακή τακτική επί το μετριοπαθέστερο. Ακριβώς γ' αυτό, όμως, αποδοκιμάστηκε: τόσο στην ακροδεξιά όχθη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τα υπερδεξιά φύλλα (Εστία, Δημοκρατία) όσο δυστυχώς και αριστερότερα (Kontra News, Ριζοσπάστης). Στη δεύτερη περίπτωση, ειρωνικά σχόλια για «ξαφνικό έρωτα», ανησυχίες για «μορατόριουμ» ίλες και είναι προτιμότερες οι πρόβεις πολέμου), ακόμα και καταγγελίες για «παζάρια συνεκμετάλλευσης» του Αιγαίου (κάθε άλλο παρά κινούμενες από αντιεξορυκτική ευαισθησία...) τροφοδότησαν μια μικροπολιτική αντιπολίτευτική κριτική και έναν εντικτώδη αντιτουρκισμό, στο όνομα του «τουρκικού αναθεωρητισμού».

Ο «αναθεωρητισμός της Τουρκίας»

Σε πρώτο χρόνο, ο ισχυρισμός ότι ο «αναθεωρητισμός» του Ερντογάν στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο ισοδυναμεί με τον «αναθεωρητισμό» του Πούτιν στη Μαύρη Θάλασσα φιλοδοξούσε (και φιλοδοξεί) να συντονιστεί με το ψυχροπολεμικό κλίμα των ημερών σε διεθνές επίπεδο. Στο εσωτερικό, το επιχείρημα υποστηρίχθηκε από κυβερνητικά χείλη και γραφίδες για να δικαιώσει τις προμήθειες των Ραφάλ και να νομιμοποιήσει την αποστολή Καλάσνικοφ, πυρομαχικών και εκτοξευτών από την Ελλάδα στην Ουκρανία. Η αντιπολίτευση κατάπιε χωρίς αντιστάσεις το αφρύγημα περί «αναθεωρητισμού». Ο μεν ΣΥΡΙΖΑ ζήτησε να μείνει ανοιχτή η πόρτα του διαλόγου με την Τουρκία, αλλά «με ξεκάθαρες κόκκινες γραμμές για απαράδεκτες διεκδικήσεις όπως η αποστρατιωτικοποίηση των νησιών και ο αναθεωρητισμός για τη Συνθήκη της Λαζανής». Το δε ΚΚΕ προειδοποίησε ανήσυχα: «καμία προσδοκία δε μπορεί να υπάρχει ότι αυτοί οι «σύμμαχοι» θα στηρίζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας έναντι του «αναθεωρητισμού» της τουρκικής γηεσίας».

Μέχρι τη συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν, όσο όμως και μετά, η καταγγελία του «τουρκικού αναθεωρητισμού», από όπου κι αν προέρχεται, δεν είναι παρά φύλο συκῆς για τον ελληνικό γεωπολιτικό μικρομεγαλισμό, δείγματα του οποίου παρέχονται αφειδώς και το τελευταίο διάστημα.

Η Ελλάδα «καρφώνει» την Τουρκία ως ανεπαρκώς ψυχροπολεμική

Καταδικάζοντας εξαρχής ως «απαράδεκτη» τη ρωσική εισβολή και κλείνοντας τα Στενά του Βοσπόρου στα ρωσικά πολεμικά πλοία –αρνούμενος όμως να ευθυγραμμιστεί με τις κυρώσεις της Δύσης κατά της Ρωσίας–, ο Ερντογάν αναβάθμισε de facto τον διεθνή ρόλο της Τουρκίας. Στον αντίοδα, αντί να αναλάβει πρωτοβουλίες διαμεσολάβησης και ειρήνευσης, μέχρι και τη συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν η ελληνική κυβέρνηση διέπρεψε στη διπλωματία της μιζέριας. Μιλώντας, για παράδειγμα, στο άτυπο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (4.3.2022), ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης έφτασε να προειδοποιεί, ως σπασίκλας μαθητής της ΕΕ, ότι η Ελλάδα θα ζητήσει «από τους εταίρους να ασκηθεί πίεση προς την πλευρά της Τουρκίας για να συμμορφωθεί και αυτή με τις υπόλοιπες χώρες στην επιβολή των οικονομικών κυρώσεων» στη Ρωσία.. Η συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν, υπό τις ευλογίες και του διεθνούς παράγοντα, κινήθηκε σε τελείως άλλο μήκος. Αυτό το κλίμα δεν θα έπρεπε να επιδιώκει να παγιώσει και να εμβαθύνει η Αριστερά;

Η φτώχεια θερίζει, η Ελλάδα συνεχίζει να εξοπλίζεται

Α πέναντι σε μια Τουρκία που υποφέρει από την πείνα και την εξαθλίωση, με τον

πληθωρισμό στο 54,4% να καταρρίπτει ρεκόρ 20ετίας, η Ελλάδα, που δοκιμάζεται επί μήνες από την πανδημία και την ακρίβεια, δεν αρκείται στις διαδοχικές εξωφρενικές αυξήσεις του «αμυντικού» προϋπολογισμού της (3.35 δισ. για το 2020, 5.44 δισ. για το 2021 και 6.39 δισ. για το 2022). Αντίθετα, ενώ η αβεβαιότητα για την παγκόσμια ειρήνη βρίσκεται στο ζενίθ, ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Νίκος Πλαναγιωτόπουλος εξαγγέλλει... υπερφάνως την απόκτηση «νέων μονάδων επιφανείας – πιθανότατα τύπου κορβέτας –, τον εκσυγχρονισμό των φρεγατών τύπου ΜΕΚΟ για το Πολεμικό Ναυτικό, την απόκτηση κατευθυνόμενων βλημάτων προηγμένης τεχνολογίας από το Ισραήλ και την υλοποίηση προγράμματος αναβαθμίσεως για τα αεροσκάφη F-16 Block50» (Καθημερινή, 6.3.2022). Από μήνες, βεβαίως, η ελληνική κυβέρνηση έχει ζητήσει από τις ΗΠΑ μαχητικά F-35, σε ένα ρεσιτάλ αναλγησίας και μιλιταρισμού χωρίς φρένα. Αυτά δεν θα έπρεπε να βρίσκονται στο στόχαστρο μιας αριστερής κριτικής;

Σαν σε αντικατοπτρισμό, ο αποκλεισμένος από το πρόγραμμα συμπαραγωγής αμερικανικών μαχητικών αεροσκαφών F-35 Ερντογάν θέτει ως ορόσημο το 2023, χρονία προεδρικών εκλογών, προκειμένου η Τουρκία να κατασκευάσει δικά της μαχητικά. Έκθεση του χρηματοδοτούμενου από την κυβέρνηση Ιδρύματος Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών (SETA) σημείωνε στα τέλη Γενάρη: «Λαμβάνοντας υπόψη τις επενδύσεις της Ελλάδας στην αεροπορία της [...], ο εκσυγχρονισμός της αεροπορίας έχει αναδειχθεί ως σημαντική επιχειρησιακή ανάγκη για την Τουρκία». Την ίδια στιγμή, ενώ οι Τούρκοι αδυνατούν να πληρώσουν τρόφιμα, ενοίκια και λογαριασμούς, ο διευθυντής της εταιρείας Φυσικού Αερίου CORUMGAZ τους συμβουλεύει κυνικά: «στο σπίτι ας μη φοράμε μόνο φανέλα. Να φοράμε και ζεστά ρούχα να μην κρυώνουμε». Δεν αποτελεί άραγε αυτό πεδίο για διεθνιστικές πρωτοβουλίες στις δύο μεριές του Αιγαίου;

Οι συμμαχίες δείχνουν όρια, όμως η ελληνική εξωτερική πολιτική αντιγράφει τον Φάουστ

Στην Ελλάδα τα προκλητικά εξοπλιστικά προγράμματα και η ανερμάτιστη φιλοδική πλειοδοσία στον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο καθοδηγούνται από μια μυωπική ελπίδα: ότι η κυβέρνηση θα εξαργυρώσει την πολυμερή εξοπλιστική διπλωματία ήμε τη

ρωσο-ουκρανικός πολέμος

Γαλλία, τις ΗΠΑ και το Ισραήλ, πείθοντας τους Δυτικούς συμμάχους της για τον κίνδυνο που εκπροσωπεί ο «αναθεωρητισμός» του Ερντογάν για τη χώρα και τη συνοχή του NATO στη ΝΑ Μεσόγειο. Όμως, η απαίτηση της Άγκυρας να αποστρατιωτικοποιηθούν τα νησιά του Αιγαίου – αυτήν και το δόγμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» παρουσιάζει η Ελλάδα ως τεκμήρια τουρκικού αναθεωρητισμού –, δεν κινητοποιούν τη Δύση κατά της Τουρκίας για δύο λόγους:

- Ο πρώτος είναι το γεωστρατηγικό βάρος της Τουρκίας, που σήμερα ενισχύεται από τα σχέδια της Δύσης για ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία. Σήμερα, ο αγωγός TANAP μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν προς την Ευρώπη μέσω Τουρκίας. Η Άγκυρα προωθεί την άποψη ότι εδώ μπορεί να προστεθεί και το φυσικό αέριο από το Ισραήλ, ενισχύοντας την προσφορά αερίου στην Ευρώπη πολύ φτηνότερα απ' όσο θα συνέβαινε με τον EastMed.
- Ο δεύτερος λόγος είναι ότι η τουρκική αξίωση για αποστρατιωτικοποίηση δεν κομίζει τίποτα καινούριο. Αντίθετα, προβάλλεται από την Άγκυρα με διάφορες ευκαιρίες από το... 1960, όπως εξηγούμε στα μέσα Οκτωβρίου ο διεθνολόγος Ζήνωνας Τζιάρρας στον κυπριακό Φιλελεύθερο (η διαφωτιστική συνέντευξη αναδημοσίευσε το Βήμα στις 18.10.2021): η Τουρκία απαιτεί την αποστρατικοποίηση επικαλούμενη τη Συνθήκη της Λωζάνης (1923) και των Παρίσιων (1947), η Ελλάδα την απορρίπτει με βάση τη Συνθήκη του Μοντρέ (1936) και την τουρκική εισβολή του 1974.

Οσες αντικοινωνικές «αμυντικές» συμφωνίες και αν συνάπτει προκειμένου να θωρακίσει τα ελληνικά «εθνικά δίκαια», η ελληνική κυβέρνηση ανακαλύπτει στο τέλος της μέρας ότι οι ισχυρισμοί της δεν συγκινούν τους Δυτικούς συμμάχους. Η μεν κρίση του ερευνητικού Όρους Ρέις έληξε με τις ελληνικές φιλοδοξίες για AOZ στο Αιγαίο να προσγειώνονται ανώμαλα – τον δε περασμένο Γενάρη ήρθε το φιάσκο και της ενεργειακής διπλωματίας τύπου East Med, σχέδιο για την πατρότητα του οποίου διαγκωνίστηκαν ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ επί μία διετία, παρ' ότι το ίδιο παρόξυνε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Λίγο μετά το φιάσκο, μάλιστα, το Ισραήλ επιβεβαίωνε την επαναπροσέγγιση με την Τουρκία, με τον πρόεδρο Χέρτσογκ να γίνεται ο πρώτος Ισραηλινός ηγέτης που επισκεπτόταν τη γειτονική χώρα από το 2008. Στο ίδιο μήνα, εξηγώντας τις διαθέσεις του Ισραήλ απέναντι σε πιθανή τουρκική εισβολή στην Ελλάδα, ο συνταγμα-

τάρχης ε.α. Εράν Λέρμαν, άλλοτε προσωπικός σύμβουλος του Νετανιάχου, θα δήλωνε στις αρχές Μαρτίου: «Δεν θα είμαστε σε θέση να παράσχουμε άμεση στρατιωτική υποστήριξη [σ. σ.: στην Ελλάδα]... Ωστόσο υπάρχουν τρία πράγματα στα οποία μπορούμε να κάνουμε μια πραγματικά μεγάλη διαφορά. Το ένα είναι η ανταλλαγή πληροφοριών... Το δεύτερο είναι η προμήθεια οπλικών συστημάτων και η άμυνα κατά των μη επανδρωμένων αεροσκαφών [...] Και το τρίτο θα πάντα να εργαστούμε πολύ επιθετικά μαζί στην αμερικανική αρένα για να διασφαλίσουμε ότι, πρώτα απ' όλα, οι υποχρέωσεις του NATO τηρούνται...» (Καθημερινή 6.3.2022).

Θυμίζοντας τον Φάσουστ, η ελληνική εξωτερική πολιτική ανακαλύπτει ξανά και ξανά τα όρια των φιλοδοξιών της, όπως ούμως ο ήρωας του Γκαίτε, συνεχίζει να τις εμπιστεύεται αχαλίνωτες στον Μεφιστοφέλη, δηλητηριάζοντας από καιρό σε καιρό την ελληνική κοινωνία με τόνους εθνικιστικής προπαγάνδας.

Οι λαοί θέλουν διάλογο, τα κράτη εμμένουν στην καχυποψία

Ε υποχώς, στις δύο κοινωνίες υπάρχουν αντίθετα. Στις 22 Φεβρουαρίου, μέρα που έληγε άκαρπα ο 64ος γύρος των διερευνητικών διαπραγματεύσεων Ελλάδας - Τουρκίας, ανακοινώνονταν τα ευρήματα κοινής δημοσκόπησης στις δύο χώρες για λογαριασμό του ΕΛΙΑΜΕΠ, του ερευνητικού κέντρου ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ και του Istanbul Policy Center (IPC). Σύμφωνα με αυτή, το 62,2% των Ελλήνων και το 57,7% των Τούρκων ερωτηθέντων συμφωνούσαν ότι «οι ελληνοτουρκικές διαφορές μπορούν να επιλυθούν με διάλογο και συνεννόηση». Εξίσου ενδιαφέρον: και στις δύο χώρες καταγράφοταν «αξιοσημείωτη δυσπιστία ως προς τον μεσολαβητικό ρόλο που μπορεί να παίξει ο διεθνής παράγοντας για την επίλυση των διμερών διαφορών».

Ανάλογα παρουσιάζονταν στην Τουρκία σε έρευνα του Πανεπιστημίου Kadir Has. Στην ερώτηση «Πιστεύετε ότι οι ακόλουθες χώρες αποτελούν απειλή για την Τουρκία;», η Ελλάδα εκλαμβανόταν ως πρειλό το 2021 μόλις από το 42.4% των ερωτώμενων (έναντι 49.7% το 2020), με τις ΗΠΑ να θεωρούνται απειλή για το 56,1%, τη Βρετανία για το 44,4% και τη Ρωσία για το 40,4%.

Το πολιτικό σκηνικό στην Τουρκία

Α ντί αυτό το κλίμα να αξιοποιείται για πρωτοβουλίες επαναπροσέγγισης με ορίζοντα τη Χάγη, η «προκλητικότητα και ο «αναθεωρητισμός» του Ερντογάν είναι στην Ελλάδα επιχείρημα παντός καιρού – ακόμα και τώρα, ενώ δηλαδή ο μεν Ερντογάν αντιμετωπίζει δημοσκοπική καθίζηση, η δε τουρκική κοινωνία την πείνα.

Στις δημοσκοπήσεις του Φεβρουαρίου, η κυβερνώσα συμμαχία των AKP και MHP («Συμμαχία του Λαού») έπεφτε κάτω από 40% (από σχεδόν 54% που είχαν μαζί τα δύο κόμματα στις εκλογές του 2018). Στις επόμενες εκλογές, προεδρικές και βουλευτικές μαζί, που έχουν προγραμματιστεί για τον Ιούνιο του 2023, ο Ερντογάν θα έχει απέναντι του έναν ετερόκλητο συνασπισμό («Συμμαχία του Έθνους»), αποτελούμενο από έξι κόμματα: τους Κεμαλιστές του Κιλιτστρούγλου (CHP), τους εθνικιστές της φιλοδυτικής Μεράλ Ακσενέρ (Καλό Κόμμα), τους κεντροδεξιούς του Ουισάλ (DP), τους αντιδυτικούς ισλαμιστές (Saadet) και τα κόμματα των συνιδρυτών του AKP, Νταβούτογλου και Μπαμπατζάν. Οι έξι της αντιπολίτευσης κατέληξαν σε κοινή διακήρυξη, αιχμές της οποίας είναι η κατάργηση του προεδρικού συστήματος που εισήγαγε ο Ερντογάν το 2018, ο περιορισμός της θητείας του προέδρου (μία μόνο 7ετία), η κατάργηση της δυνατότητας του προέδρου και του υπουργικού συμβουλίου να κηρύσσουν κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, η μείωση του ποσοστού για την είσοδο στην Εθνοσυνέλευση και η ανεξαρτησία του δικαστικού σώματος και της Κεντρικής Τράπεζας.

Διάλογος ή παράλληλοι μονόλογοι;

Η απειλή για την παγκόσμια ειρήνη και η κοινωνική κατάσταση σε Ελλάδα και Τουρκία είναι επαρκείς λόγοι επαναπροσέγγισης, αντί της προσχηματικής διπλωματίας του «πηγαινέλα». Η παραπομπή όλων των διαφορών (και όχι μόνο της υφαλοκρηπίδας) στη Χάγη, η αποκλιμάκωση των εξοπλιστικών ανταγωνισμών και η αλλαγή πλεύσης στο Κυπριακό, όπου η πολιτική Αναστασιάδη οδηγεί σε de facto διχοτόμηση, θα έπρεπε να είναι τα βασικά της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Αντί να αλιεύουν ψηφίους εθνικά ευαίσθητων μεσαίων στρωμάτων, τα κόμματα της Αριστεράς θα έπρεπε να πιέζουν από κοινού προς αυτή την κατεύθυνση.

Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος

ΕΦΕΤ
-ΟΥΧΕΙΣ

Δύο χρόνια πανδημία:

Μπορεί η πανδημία να μην απασχολεί ως πρώτο θέμα την επικαιρότητα πια, αλλά η διαχείριση της συνεχίζει να απασχολεί την καθημερινότητά μας. Μάσκες που μπαίνονται, διαχωρισμοί χώρων για εμβολιασμένους ή μη, ΜΜΜ με ανθρώπους στοιβαγμένους και το ΕΣΥ που στενάζει. Τι άλλαξε από τον Μάρτιο του 2020 και τι περιμένουμε για τους μήνες που έρχονται; Στα ερωτήματα του Δελτίου Θυέλλης μας απάντησε ο Γιάννης Καλομενίδης, Καθηγητής Πνευμονολογίας στην Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, πνευμονολόγος στο Νοσοκομείο «Ο Ευαγγελισμός».

Δυο χρόνια μετά την πρώτη καραντίνα καλούμαστε να ακολουθήσουμε μέτρα που αποκλιμακώνται χωρίς πραγματική βελτίωση στο κοινωνικο-υγειονομικό τοπίο. Πώς θα είναι το φετινό καλοκαίρι μας; Οι αναλυτές διεθνώς συμφωνούν ότι οι μακροπρόθεσμες προβλέψεις δεν είναι ασφαλείς. Την παρατεταμένη κορύφωση του τρέχοντος πανδημικού κύματος αναμένουμε να ακολουθήσει μια ύφεση, εμφανής ήδη από τον Μάρτιο, με την επιφύλαξη της επίδρασης που μπορεί να έχει μια υποπαραλλαγή της «Ο», η οποία είναι ακόμη πιο μεταδοτική. Το πώς θα εξελιχθούν στη συνέχεια τα πράγματα εξαρτάται από την εμφάνιση νέων παραλλαγών και από τα χαρακτηριστικά τους. Με το καλό σενάριο και με τη βούθεια του καιρού θα πάμε σε ένα σχετικά ήσυχο καλοκαίρι.

Το προσωπικό του ΕΣΥ εξουθενώνεται παλεύοντας για την παροχή της βέλτιστης φροντίδας στους ασθενείς. Η κυβέρνηση, από την άλλη, κάνει τα πάντα για να αποδυναμώσει το ΕΣΥ. Γιατί; Το κυβερνητικό πρόγραμμα προβλέπει κατάργηση του αποκλειστικά δημόσιου χαρακτήρα του ΕΣΥ και άνοιγμα τημάτων των λειτουργιών του στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Η έλευση της πανδημίας καθυστέρησε το σχέδιο και ανάγκασε την κυβέρνηση να προσλάβει λίγους μόνιμους γιατρούς για ΜΕΘ. Ωστόσο, συνεπής στις προθέσεις της, απέφυγε την ουσιαστική ενίσχυση του ΕΣΥ με τις απαραίτητες προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, δεν προχώρησε ούτε στην αναπλήρωση των θέσεων που αδειάζουν λόγω συνταξιοδοτήσεων. Επικαλείται διαρκώς το επικείμενο τέλος της πανδημίας για να υποστηρίξει ότι προσλήψεις δεν χρειάζονται γιατί «τι θα τους κάνουμε όλους αυτούς τώρα που τελειώνει η πανδημία». Έτσι, έχει στρώσει το έδαφος ώστε η ιδιωτικοποίηση του συστήματος να φανεί «αναγκαία» για τη λειτουργία του. Η επαναφορά των ασύμφωνων οικονομικά εργολαβιών σε υποστηρικτικές υπηρεσίες των νοσοκομείων είναι ο πρόλογος. Έχουν προαναγγελθεί η παροχή

υπηρεσιών στο νοσοκομείο από ιδιώτες γιατρούς με σύμβαση μερικής απασχόλησης αντί πρόσληψης μόνιμων γιατρών, τα απογευματινά και επί πληρωμή χειρουργεία, η δυνατότητα των γιατρών του ΕΣΥ να διατηρούν ιδιωτικό ιατρείο, ενώ αναμένουμε να δούμε τι είδους ΣΔΙΤ σκέφτονται να κάνουν με ιδιωτικές εταιρίες, π.χ. τι είδους υπηρεσίες και με ποια νομική μορφή θα προσφέρονται σε δευτερεύοντα δημόσια ιδρύματα της πρωτεύουσας που είναι προς παραχώρηση, πώς θα εφαρμοστούν οι ΣΔΙΤ σε απεικονιστικά εργαστήρια του ΕΣΥ, για να αναφερθούμε σε μερικά παραδείγματα που συζητιούνται. Η αποδυνάμωση του ΕΣΥ κατά τη διάρκεια της πανδημίας δεν αποτελεί αστοχία, λοιπόν. Γίνεται από πρόθεση και γίνεται με αποφασιστικότητα.

Πολλές εκατοντάδες χρόνια μετά την επικράτηση του ορθού λόγου, παρατηρούμε συνανθρώπους μας να αρνούνται να εμβολιαστούν κόντρα στα επιστημονικά δεδομένα. Πώς θα το σχολιάζατε; Το λεγόμενο «αντιεμβολιαστικό κίνημα» δεν είναι νέο. Το καινοφανές είναι το εύρος της απηχήσης. Συχνά η άρνηση του εμβολιασμού αποτελεί μέρος ενός συνόλου αντιλήψεων στη βάση των οποίων βρίσκεται η μεταφυσική σύλληψη της ζωής και η επίκληση του Θεού, που «προστατεύει τους πιστούς», αλλά και η καχυποψία απέναντι στην επιστήμη, που δαιμονοποιείται σαν όργανο «διεθνούς συνομωσίας». Η μεταφυσική ενισχύεται όταν η λαϊκή πλειοψηφία χάσει την ελπίδα της από τους θεσμούς της δημοκρατίας, μια δημοκρατία που συχνότερα πλέον δέρνει και διαφθείρει παρά προστατεύει, που διαχειρίζεται την πανδημία με αδιαφάνεια, χωρίς κοινωνικό έλεγχο και προς όφελος επιπτερεών. Ενισχύεται όταν η επιστήμη παρουσιάζεται σαν υπερβατική και μονολιθική αλήθεια στην οποία πρέπει να δειξουμε τυφλή πίστη και όχι σαν αυτό που είναι πράγματι: μια ζωντανή και διαρκώς εξελισσόμενη, αναστοχαστική και όχι δογματική μέθοδος που μας επιτρέπει να βελτιώνουμε την κατανόηση του κόσμου μας και να παρεμβαίνουμε σε αυτόν. Ενισχύεται όταν οι επιστήμονες εμφανίζονται σαν ένα

ελιτίστικο ιερατείο και λειτουργούν ως υπηρέτες του κράτους, λιβανίζοντας την εξουσία και της προσφέρουν ψευδο-επιστημονικά επιχειρήματα για να κάνει τη δουλειά της. Από τα παραπάνω προκύπτουν πρακτικές που πολιτικοί και επιστήμονες θα πρέπει να αποφύγουν και άλλες που θα πρέπει να ακολουθήσουν για να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη (και όχι η πίστη) στην επιστημονική μέθοδο και να συμμετάσχει με γνώση και συνείδηση όλο και περισσότερος κόσμος στον αγώνα ενάντια στην πανδημία. Σε τελική ανάλυση πρόκειται για δική μας αποτυχία, να πείσουμε ένα, έστω και μικρό, τμήμα του πληθυσμού.

Ο υπουργός Υγείας αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο απόλυτης δύσων από το υγειονομικό προσωπικό δεν εμβολιαστούν μέχρι το τέλος Μάρτη. Τι σημαίνει αυτό για το σύστημα Υγείας;

Υποστήριξα τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των υγειονομικών πριν ακόμη το θέσει η κυβέρνηση, με το σκεπτικό ότι το εμβόλιο περιόριζε σημαντικότατα τον κίνδυνο υγειονομικός να μολυνθεί και να μολύνει τους γύρω του, συμπεριλαμβανομένων των ασθενών που νοσηλεύονται για άλλα νοσήματα και πιθανότατα ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου για σοβαρή νόσο και θάνατο. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου και την έλευση των νέων παραλλαγών του ιού, τα εμβόλια, ενώ παραμένουν ουσιαστικά δραστικά εναντίον της σοβαρής νόσου, βοηθούν λίγο πλέον στην πρόληψη της λοιμωξης και της μετάδοσης. Εμβολιασμένοι και μη εμβολιασμένοι υγειονομικοί είναι δυνατό να μολύνουμε τους γύρω μας. Ο αριθμός των συναδέλφων που παραμένουν σε αναστολή είναι μεγάλος και πρέπει να επανέλθουν στην εργασία για να καλύψουν υπαρκτές ανάγκες. Εμβολιασμένοι και μη εμβολιασμένοι θα πρέπει να προσερχόμαστε στη δουλειά με τακτικό εργαστηριακό έλεγχο, ευλαβική τήρηση των μέσων προστασίας και επιτήρηση. Η επίκληση της εμβολιαστικής κατάστασης ως λόγου απόλυτης, τη στιγμή μάλιστα που εργάζονται κανονικά συνάδελφοι των οποίων τα πιστοποιητικά εμβολιασμού έχουν λήξει, είναι προσχηματική. Νομίζω ότι πρόκειται για επίδειξη «πυσμής» και απόπειρα «κανονικοποίησης» της ιδέας της απόλυτης προστασίας μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων στα μάτια της κοινής γνώμης.

Φαίνεται ότι ο SARS-CoV-2 θα συνεχίσει να μας απασχολεί με κυμαινόμενη ένταση, ενώ η έλευση κάποιας νέας πανδημίας στο όχι και τόσο μακρινό μέλλον θεωρείται πολύ πιθανή. Τι έχουμε διδαχθεί από τη διετή εμπειρία μας με την πανδημία; Τι θα πρέπει να

Τι πάθαμε, τι μάθαμε

Κάνουμε για να οχυρώσουμε τις κοινωνίες μας;

Είναι αλήθεια ότι η πανδημία έπιασε την ανθρωπότητα, πληγεί εξαιρέσεων, απροετοίμαστη και της βάζει πλέον μια σειρά από καθηκόντα που αφορούν άμεσες αλλαγές και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Συμφωνούν όλοι πλέον ότι χρειάζεται ένα παγκόσμιο δίκτυο επιτήρησης και έγκαιρης ειδοποίησης που να λειτουργεί με διαφάνεια.

Τα κράτη οφείλουν να διαθέτουν ισχυρές υπηρεσίες δημόσιας υγείας ικανές να επιτελούν εντατική επιδημιολογική επιτήρηση και ιχνηλάτηση, όπως έκαναν από την αρχή της πανδημίας η Ν. Κορέα και η Ταϊβάν.

Βασικό στοιχείο της πρόληψης της μετάδοσης και της φροντίδας των ασθενών είναι ο δωρεάν και άμεσα προσβάσιμος εργαστηριακός έλεγχος, σε ατομικό επίπεδο, αλλά και η δυνατότητα διενέργειας μαζικών τεστ σε πλήθυσμούς όταν κρίνεται αναγκαίο. Η στρατηγική της Κίνας, η οποία στη συνέχεια υιοθετήθηκε εν μέρη και από άλλα κράτη («τεστ για όποιον το χρειάζεται και όποιον το θέλει»), αποτελεί βέλτιστο υπόδειγμα.

Υπενθυμίζω σε όλους τους τόνους ότι η ανάπτυξη εμβολίων σε χρόνο υποδεκαπλάσιο σε σύγκριση με τον τυπικό χρόνο ανάπτυξης φαρμάκων, οφείλεται στην ευρεία μεταφορά πόρων, γνώσεων και δεξιοτήτων από τη δημόσια σφαίρα σε ιδιωτικές εταιρείες. Η κοινωνική όμως αξιοποίηση αυτού του επιστημονικού θριάμβου περιορίζεται από τον έλεγχο που ασκούν στην παραγωγή των εμβολίων (κρατώντας την σε χαμηλά παγκό-

σμια επίπεδα) οι εταιρείες που έχουν κατοχυρώσει τις πατέντες. Η αντιμετώπιση μιας πανδημίας, ωστόσο, προϋποθέτει απεριόριστη και έγκαιρη διάθεση σε κάθε γωνιά του πλανήτη κάθε μέσου πρόληψης και θεραπείας. Η δυνατότητα να μπορεί ένα χρόνιμο για την αντιμετώπιση της πανδημίας προϊόν να παραχθεί από όποιον και όπου μπορεί, επιδιώκοντας τη μέγιστη διαθεσιμότητα, πρέπει να εξασφαλίζεται στον τρόπο που κατοχυρώνονται τα πνευματικά δικαιώματα για τέτοια προϊόντα.

Η πανδημία κατέστησε φανερό στα μάτια όλων, ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων, ότι το δημόσιο σύστημα περιθάλψης είναι αναγκαία προϋπόθεση ανθεκτικότητας των κοινωνιών μας. Η ανάπτυξη ρωμαλέων δημόσιων συστημάτων που εξασφαλίζουν δωρεάν για όλους και ποιοτική φροντίδα και διαθέτουν ισχυρές εφεδρείες αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για τα κράτη. Αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από κυβερνήσεις σαν τη δική μας, που πράττει σε αντίθετη κατεύθυνση. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας παίζει σημαίνοντα ρόλο στον έλεγχο της πανδημίας στην κοινότητα: ανακάλυψη και φροντίδα ασθενών, ιχνηλάτηση, συμβουλευτική, προώθηση του εμβολιασμού.

Την ώρα που ο απαλλαγμένος από ρύπους αέρας των πόλεων καθίσταται στόχος υψηλής προτεραιότητας για την προστασία της δημόσιας υγείας, η παραδοχή της αερογενούς μετάδοσης του SARS-CoV-2 αναδεικνύει το ζήτημα της ποιότητας του αέρα σε κλειστούς χώρους. Η αποφυγή

της μετάδοσης γίνεται επισήμως ευθύνη όχι μόνο του ατόμου (μάσκα-χέρια-αποστάσεις) αλλά του κράτους, των οργανισμών και των ιδιωτών που κατέχουν κλειστούς χώρους όπου μαζεύεται κόσμος (κινητούς ή σταθερούς). Η εξασφάλιση εντατικού εξαερισμού των χώρων και η χρήση φίλτρων καθαρισμού αέρα αποτελούν πλέον αυτονόητες τεχνικές προϋποθέσεις για την προστασία της υγείας.

Η πανδημία πλήττει πολύ περισσότερο τους πιο αδύναμους, τους αποκλεισμένους κάθε λογής, τους φτωχούς και τους λιγότερο μορφωμένους. Αυτοί οι άνθρωποι, για μια σειρά λόγους, κοινωνικούς αλλά και βιολογικούς (σωματοποίηση της φτώχειας και του αποκλεισμού), μοιλύνονται πιο συχνά, νοσούν πιο βαριά και πεθαίνουν περισσότερο. Η στοχευμένη φροντίδα των πιο αδύναμων ομάδων αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Αυτό μπορεί σε ένα βαθμό να επιτευχθεί με δράσεις αυτοοργάνωσης μεταξύ των αδυνάτων, όπως έδειξε το επιτυχές παράδειγμα των κοινοτήτων γηγενών Αμερικανών που τον πρώτο χρόνο της πανδημίας κατέγραψαν καλύτερες επιδόσεις από τον εθνικό μέσο όρο των ΗΠΑ. Παρομοίως, βλέποντας τον παγκόσμιο καμβά, αλληλεγγύη πρέπει να επιδειχθεί από τα πλούσια προς τα φτωχά έθνη. Εκτός των άλλων, γιατί η πανδημία νικιέται παντού ή πουθενά.

Γιάννης Καλομενίδης
Καθηγητής Πνευμονολογίας,
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ,
Νοσοκομείο «Ο Ευαγγελίσμας»
Τη συνέντευξη πήρε η Ευαγγελία Κοντοδήμα

ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΖΑΚ ΚΑΘΕ ΟΜΑΔΑΣ ΠΟΥ

Ο βίαιος θάνατος ενός νέου και δραστήριου ανθρώπου, η δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου μας συγκλόνισε. Όχι μόνο η δολοφονία καθεαυτή, αλλά και η συγκάλυψη της, η προσπάθεια ενοχοποίησης του θύματος, η αστυνομική βία και η βαρβαρότητα, τα σαρκοβόρα ΜΜΕ που συνεχίζουν να σκανδαλίζουν όλα τα απωθημένα ανθρωποφαγικά συναισθήματα του κοινού τους. Η δίκη με καθυστέρηση δύο και πλέον χρόνων γίνεται γιατί υπήρξε επιμονή και αγωνιστικότητα από ένα ζωηρό κίνημα αλληλεγγύης και πίεσης για την απόδοση δικαιοσύνης. Για όλα αυτά, και όχι μόνο, συζητάμε με τη δικηγόρο της οικογένειας του Ζακ Κωστόπουλου, Κλειώ Παπαπαντολέων.

I Την καθυστέρηση των δύο χρόνων για την έναρξη της δίκης για τη δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου φαίνεται ότι ακολουθεί μια ιδιαίτερη προκλητική στάση των κατηγορουμένων και της υπεράσπισής τους. Θα μπορούσατε να μας μεταφέρετε το κλίμα της δίκης;

Δύο επισημάνσεις έχω να κάνω. Η πρώτη είναι ότι το σύνολο των κατηγορουμένων ακολουθούν μια ενιαία και συμπαγή στάση. Παρά το γεγονός ότι το νομικά αναμενόμενο θα ήταν η πλευρά των αστυνομικών, τα δργανα της πολιτείας, της έννομης τάξης, να έχει μια διαφορετική υπεράσπιστική γραμμή και ένα διαφορετικό τρόπο να στέκεται στη δίκη και απέναντι στο συμβάν και απέναντι στην οικογένεια. Αυτό λοιπόν το συμπαγές και το ενιαίο είναι ενδεικτικό του εγκλήματος αυτού, όπως έγινε. Και δεν νομίζω ότι θα έχουμε από εδώ και στο εξής διαφοροποίησεις γιατί ούτως ή άλλως η διαδικασία είναι σε προχωρημένο στάδιο.

Η δεύτερη επισήμανση είναι ότι πράγματι υπάρχει μια προκλητική στάση και μια φοβερή αδιαφορία απέναντι στο τι έχει περάσει η οικογένεια αυτή, στο τι ζει και στο τι ακούει. Υπάρχει μια διαρκής προσπάθεια μεταστροφής του ρόλου του θύτη και του θύματος. Είναι αγωνιώδης η προσπάθεια από την πλευρά της υπεράσπισης να γίνει ο Ζακ ο δράστης. Είναι αγωνιώδης η προσπάθεια να μετατοπιστεί η ευθύνη στο θύμα.

I Αυτό εξηγεί και αυτό που διαβάσαμε τελευταία στα ΜΚΔ στην κατάθεση μιας μάρτυρα ότι ο Ζακ δεν ήταν συνεργάσιμος στο θάνατό του;

Είναι τρομερό αυτό! Σήμερα κοίταζα και πάλι τα βίντεο, όπως τα έχουν «καθαρίσει» οι τεχνικοί σύμβουλοι, οι Forensic Architecture και ο ψηφιακός πραγματογνώμων και είναι πιο ευκρινή και σκεφτόμουν σχετικά με τη διαδικασία της σύλληψης ότι είναι αδιανότο να λέμε ότι αυτός ο άνθρωπος προέβαλε παθητική! αντίσταση, ότι ήταν αδύνατον να

τον χειροπεδίσεις, ότι αντιστεκόταν. Διότι ο άνθρωπος αυτός, κατά το στάδιο της χειροπέδησης, έχει ήδη γίνει κυανωτικός, δηλαδή επέρχεται ο θάνατός του, ο οποίος και πράγματι επόλθε μετά από ελάχιστα λεπτά.

Όλο αυτό που περιγράφω προβάλλεται από την πλευρά της αστυνομίας ως αντίσταση και μάλιστα με αυτή την περίεργη κατασκευή που εγώ πρώτη φορά ακούω, την παθητική αντίσταση, την οποία υποτίθεται προβάλλει ο ημιθανής, ακριβώς επειδή είναι ημιθανής.

Αν δει κανείς το βίντεο με προσοχή, δεν χρειάζονται περαιτέρω ερμηνείες, ούτε κάποια νομική προσέγγιση. Αυτό που βλέπουμε με τα μάτια μας – γιατί σ' αυτή τη δίκη έχουμε τουλάχιστον τη τύχη να έχουμε δόλη την εγκληματική δράση καταγεγραμμένη – είναι ότι η οποιαδήποτε κίνηση που κάνει αυτό το σώμα είναι από την επενέργεια των αστυνομικών επάνω του, δεν υπάρχει αυτόνομη κίνηση, άρα δεν υπάρχει αντίσταση.

I Ο Ζακ φαίνεται ότι είναι θύμα πολλών εκφάνσεων του κοινωνικού ρατσισμού, μιας και του αποδόθηκαν οι ιδιότητες του χρόστη, του οροθετικού, του ΛΟΑΤΚΙ. Η ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα είναι αυτή που με επιμονή ανέδειξε το έγκλημα και πίεσε για την απονομή δικαιοσύνης. Στην αντίθετη περίπτωση πιθανόν να ήταν ένα από τα πολλά θύματα που θα παρουσιάζοταν ως χρόστης που επιτέθηκε και βρέθηκε νεκρός και ποτέ κανείς δεν θα οδηγούταν στη δικαιοσύνη.

Αυτό είναι δεδομένο. Αν αυτός ο άνθρωπος είχε άλλη ταυτότητα και δεν ήταν ακτιβιστής και αν όλες αυτές οι υποθετικές και εικαζόμενες ταυτότητες που του αποδόθηκαν, του χρόστη, του περιθωριακού, του ληστή, του κλέφτη, του μικροεγκληματία κ.τ.λ., ήταν πράγματι αληθείς, δεν θα είχε ασχοληθεί ποτέ κανείς και καμία δίκη δεν θα είχε ξεκινήσει ποτέ. Όχι με τους κατηγορούμενους που έχουμε σήμερα, ούτε καν με τον κοσμηματοπώλη τον ίδιο.

I Άρα η δίκη του Ζακ συμβολοποιείται; Ζητείται δικαιοσύνη στο πρόσωπό του για όσα άτομα η κοινωνία σπρώχνει στο περιθώριο;

Ακριβώς. Στο πρόσωπό του δεν συμβολοποιείται πλέον μόνο η δίκη του ιδιότητα ως ακτιβιστή, ως μέλους της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Συμπυκνώνει και συμβολοποιεί και τις ιδιότητες που εν τέλει δεν είχε, σαν να συμπυκνώνει την αγριότητα της κοινωνίας απέναντι σε κάθε ασθενές της μέλος ή σε κάθε μέλος που θεωρούμε ότι είναι περιθωριακό, σε κάθε άνθρωπο που δεν έχει δική του φωνή. Γ' αυτό νομίζω ότι δημιουργεί και τόσες αντιδράσεις και έχουν πολωθεί οι άνθρωποι σε σχέση με το έγκλημα αυτό. Και έχουν πολωθεί με έναν τρόπο που για μένα είναι αδιανότος, δικαιολογώντας τη βία και την εγκληματικότητα. Και είναι ενδιαφέρον να δει κανείς ότι «ο νόμος και η τάξη» και οι θιασώτες του δόγματος αυτού συντάσσονται με αυτούς που παραβαίνουν τον νόμο και την τάξη και μάλιστα με τόσο άγριο και βίαιο τρόπο και τόσο βαριά αντικοινωνικό. Είναι τρομερό πώς στοιχίζεται κανείς πίσω από το άγριο έγκλημα για να υπερασπιστεί μια δήθεν ευταξία. Μας πειράζει ότι ο Ζακ μπήκε στο κοσμηματοπώλειο, αλλά δεν μας ενοχλεί ο άλλος που κάνει αυτό το άγριο φονικό.

I Τις επόμενες μέρες θα ξεκινήσει μετά από διακοπή η δίκη του Δημήτρη Λιγνάδη με τις κατηγορίες για κατά συρροή βιασμό ανηλίκων και ενός ενήλικα. Βλέπετε ομοιότητες στον τρόπο που κινείται η Δικαιοσύνη στις δύο περιπτώσεις;

Στην περίπτωση του Λιγνάδη η Δικαιοσύνη κινήθηκε γρήγορα, επέβαλε την πρωσινή κράτηση και έχω την εντύπωση ότι η δίκη του θα ολοκληρωθεί πριν το 18μηνο. Θα ήταν και σκανδαλώδες να γίνει οτιδήποτε διαφορετικό. Υπάρχει ένα κοινό σημείο που διατρέχει τις δύο αυτές υποθέσεις, όπως και άλλες δίκες εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, με αυτήν του Ζακ: Σχετίζεται με το πώς η υπεράσπιση των προσώπων αυτών επιχειρεί να αποδομήσει τα θύματα ηθικά, να τα εξευτελίσει, να τα εμφανίσει ως πρόσωπα μειωμένης αξίας, άρα άξια και μειωμένης προστασίας. Το στοιχείο της ηθικής και ποιοτικής αποδόμησης της προσωπικότητας των θυμάτων είναι κοινός παρονομαστής στις δίκες αυτές, όπως βεβαίως και η μετατόπιση της ευθύνης.

I Κλείνοντας θα θέλαμε ένα σχόλιο για τις δύο υποθέσεις που διαδραματίστηκαν

συμβολοποιούνται οι αγώνες θεωρείται στο περιθώριο

στη Θεσσαλονίκη τους τελευταίους μήνες: στην καταγγελία για μη συνανετικό σεξ υπό την επήρεια ουσιών της Γεωργίας και στη δημοσιοποίηση χωρίς συναίνεση προσωπικών σεξουαλικών στιγμών από τον Στάθη Παναγιωτόπουλο. Πώς κρίνετε την κινητοποίηση των διωκτικών και δικαστικών μηχανισμών στις περιπτώσεις αυτές;

Για την περίπτωση της Γεωργίας θεωρώ ότι αυτή η καθυστέρηση ή αδιαφορία ή αδράνεια των διωκτικών αρχών είναι ενδεικτική των δομικών προβλημάτων της Δικαιοσύνης σε σχέση με τον χειρισμό των εγκλημάτων αυτών. Η πάγια αντίδραση της πολιτείας όταν συζητάμε για τέτοιου τύπου βαριά αδικήματα είναι επαύξηση των ποινών ή του χρόνου έκτισης της ποινής ή των προϋποθέσεων της υφ' όρων απόλυτης. Το δομικό όμως πρόβλημα της ελληνικής πολιτείας είναι στο πώς υποδέχεται τα θύματα. Αν δεν υπάρχουν μηχανισμοί υποδοχής και προστασίας του θύματος, αυτό δύσκολα θα έρθει να καταγγείλει. Αυτό σημαίνει ότι τα εγκλήματα αυτά θα μένουν αχαρτογράφητα,

αθέατα και φυσικά ατιμώρητα. Η ατιμωρησία όμως παράγει κοινωνική συνείδηση γύρω από την απαξία και τη σημασία των εγκλημάτων αυτών και φυσικά μια αντίληψη υποτιμητική γύρω από το θύμα.

Είναι αδιανότο να έχεις έναν άνθρωπο, όπως στην περίπτωση της Γεωργίας, που προσφεύγει τόσο έγκαιρα στις αρχές, πράγμα σπάνιο, και να μην έχεις τον μηχανισμό που θα τον κατευθύνει για να διεκπεραιώσει αυτά που πρέπει ταχύτατα. Η άμεση κινητοποίηση του μηχανισμού δεν είναι μόνο κρίσιμη για τη συλλογή αποδεικτικού υλικού το οποίο διαφορετικά χάνεται οριστικά, αλλά για να μπορέσει το θύμα να ηρεμήσει. Τι νόημα έχει να απειλείς κάποιον με πολυετείς καθείρξεις, όταν από τη δική σου αμέλεια, αδιαφορία ή κατευθυνόμενη αδράνεια χάνονται πολύτιμα στοιχεία και το θύμα υφίσταται αυτή την εξευτελιστική μεταχείριση, αυτή τη φορά από τις αρχές. Δεν μπορούμε να απαιτούμε από τους ανθρώπους που είναι θύματα εγκληματικών πράξεων να είναι ήρωες. Το οργανωμένο κράτος οφείλει να έχει υποδομές, όχι να πρέπει να διανύσει όλη

τη διαδρομή ο παθών μόνος του.

Ως προς την υπόθεση του Στάθη Παναγιωτόπουλου, είναι μια κλασική ιστορία καθυστέρησης της ελληνικής Δικαιοσύνης αλλά και τα παρεπόμενα του κόβιντ. Η αδρανοποίηση της Ποινικής Δικαιοσύνης για σχεδόν ενάμιση χρόνο λόγω της πανδημίας άφησε σε εκκρεμότητα εκατοντάδες σημαντικές υποθέσεις και φυσικά επέτρεψε στους δράστες να συνεχίζουν αμέριμνοι το έργο τους. Ο Παναγιωτόπουλος φαίνεται ότι όσο καιρό έμενε αδίκαστος, συνέχιζε να μαζεύει υλικό, να το προωθεί και να το διαδίδει. Η βλάβη που έχουν υποστεί τα θύματα από τις πράξεις αυτές είναι ουσιαστικά ανεπανόρθωτη: Ακόμα και εάν το υλικό «κατέβει» από μια συγκεκριμένη πλατφόρμα, κανείς δεν εγγυάται ότι δεν έχει προωθηθεί, αποθηκευτεί και περαιτέρω διαδιοθεί από άγνωστους χρήστες, τους οποίους είναι αδύνατον να εντοπίσει κανείς.

Κλειώ Παπαπαντολέων

Δικηγόρος της οικογένειας
του Ζακ Κωστόπουλου

Τη συνέντευξη πήρε η Ευαγγελία Κοντοδήμα

Tο βράδυ της 22ας προς 23η Οκτωβρίου 2021 αστυνομικοί της ομάδας ΔΙΑΣ καταδίωξαν υπόπτο όχημα, που δεν σταμάτησε σε σήμα ελέγχου της αστυνομίας, στο οποίο επέβαιναν τρεις νεαροί άνδρες Ρομά, δύο εκ των οποίων ανήλικοι.

Λόγω της επικινδυνότητας της καταδίωξης, η οποία διήρκεσε για περισσότερα από 35 λεπτά, το κέντρο επιχειρήσεων της Άμεσης Δράσης έδωσε εντολή να σταματήσουν την καταδίωξη, όμως οι ομάδες της ΔΙΑΣ Δυτικής Αττικής συνέχισαν να καταδιώκουν το όχημα, αγνοώντας τις επανειλημένες εντολές του κέντρου για απεμπλοκή, και κατέληξαν στο Πέραμα όπου πυροβόλησαν τουλάχιστον 36 φορές κατά του οχήματος, εντός κατοικημένης περιοχής και χωρίς να επιδείξουν τη στοιχειώδη επιμέλεια και αναλογικότητα στη χρήση των υπηρεσιακών τους όπλων, με αποτέλεσμα τον θάνατο του 18χρονου συνοδηγού Νίκου Σαμπάνη και τον βαρύτατο τραυματισμό του ανήλικου συνεπιβάτη του.

Οι επτά αστυνομικοί που πυροβόλησαν, με αποτέλεσμα τον θανάσιμο τραυματισμό του Νίκου Σαμπάνη, ισχυρίστηκαν ότι βρίσκονταν σε άμυνα καθώς ο οδηγός του αυτοκινήτου κινούταν με ανθρωποκόντρο πρόθεση εναντίον συναδέλφου τους, ισχυρίσμος που δεν επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας, καθώς ουδείς τραυματισμός αστυνομικού προέκυψε.

Πρόκειται για μια υπόθεση με ξεκάθαρο ρατσιστικό κίνητρο, αφού φαίνεται ότι οι αστυνομικοί γνώριζαν την εθνοτική καταγωγή των επιβατών του αυτοκινήτου, πράγμα που αρχικά αρνήθηκαν, αλλά ακούγεται ξεκάθαρα στο ηχητικό της συνομιλίας με το κέντρο να διαβιβάζουν ότι πρόκειται για Ρομά.

Μετά τον θάνατο του Σαμπάνη η αστυνομία ανακοίνωσε ότι το θύμα ήταν 21 ετών και σεσημασμένος, ενώ απέκρυψαν ότι ο Σαμπάνης βρισκόταν στη θέση του συνοδηγού, τοποθετώντας τον ψευδώς στη θέση του οδηγού με σκοπό να κατασκευάσει έναν εύπεπτο θάνατο.

Για αρκετό καιρό λοιπόν μετά τη δολοφονία του Σαμπάνη στο Πέραμα, η φυσική και πολιτική ηγεσία της αστυνομίας προσέθεταν διαρκώς κατασκευασμένες πληροφορίες στον δημόσιο διάλογο, ενώ πολλά ΜΜΕ δημιουργούσαν θόρυβο γύρω από την παραβατικότητα των Ρομά, ενορχηστρώνοντας ένα κλίμα αντισιγγανισμού με σκοπό να στρέψουν την προσοχή της κοινωνίας σε άλλες κατευθύνσεις με αποτέλεσμα, αντί να συζητάμε για τα όρια της αστυνομικής

δράσης, να συζητάμε για την παραβατικότητα των Ρομά, λαμβάνοντας διαρκώς πληροφορίες που αφορούν την επικινδυνότητα αυτής της ομάδας.

Στο πλαίσιο όμως δαιμονοποίησης συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, οι αστυνομικοί μετατρέπονται σε εκδικητές και τιμωρούς που διατηρούν μια συνεχή κόντρα με συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όπως οι Ρομά.

Αυτή η προπαγανδιστική πρακτική που βλέπουμε να λαμβάνει χώρα στην υπόθεση του Περάματος δεν είναι καθόλου ασυνθίστητη στις υποθέσεις κρατικής βίας. Το μοτίβο είναι πάντα το ίδιο. Τα προβλήματα στα οποία θα πρέπει να εστιάσουμε αυτή τη στιγμή είναι το μόνιμο καθεστώς εξαίρεσης στο οποίο ζουν διάφορες κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων και οι Ρομά, η παντελής απουσία οποιασδήποτε κοινωνικής πολιτικής για την κοινωνική ένταξη των Ρομά και ο βαθύτερος συστηματικός ρατσισμός που υπάρχει στους θεσμούς επιβολής του νόμου όπως η αστυνομία.

Οι κοινότητες των Ρομά σήμερα υπεραστυνομεύονται με όρους καταστολής και υφίστανται αυξημένους αστυνομικούς ελέγχους σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό στη βάση του εθνοτικού προφίλ, μια πρακτική διακριτικής μεταχείρισης που εφαρμόζει η αστυνομία προκειμένου να επιβάλει τον νόμο λαμβάνοντας ως κριτήριο την εμφάνιση του ελεγχόμενου. Η χώρα μας μάλιστα είναι από τις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά σάσκησης εθνοτικού προφίλ στην Ευρώπη.

Οι Ρομά όταν είναι θύματα οποιασδήποτε άδικης πράξης είς βάρος τους πολλές φορές δεν τυχάνουν μίας δίκαιης και αποτελεσματικής έρευνας, καθώς μπορεί οι καταγγελίες τους να μην λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, πράγμα που τους αποτρέπει να καταγγείλουν. Ειδικά στις περιπτώσεις αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, οι Ρομά φοβούνται ότι αν καταγγείλουν θα ξαναθυματοποιηθούν και δεν θα βρουν το δίκιο τους, με αποτέλεσμα να έχουμε σήμερα υποκαταγραφή των περιστατικών ρατσιστικής βίας και αστυνομικής αυθαιρεσίας.

Από τις αρχές του 2021 έχουμε ήδη δύο θανάτους ανδρών Ρομά στην Ευρώπη από αστυνομική βία.

Έχουμε τον θάνατο του Στανισλάβ Τομάς στις 19.6.2021 στην Τσεχία, ο οποίος βασανίστηκε από ομάδα αστυνομικών μέχρι που πέθανε ενώ βρισκόταν πεσμένος στο έδαφος. Σε εκείνη την περίπτωση ο υπουργός Δημόσιας Τάξης της Τσεχίας δήλωσε δημόσια ότι η αστυνομία έκανε καλά τη δουλειά της.

Παρόμοια και στην υπόθεση του Περάματος, παρά το γεγονός ότι οι άνδρες της

Μισοτσιγγανισμός

ομάδας ΔΙΑΣ αυτονομήθηκαν από το κέντρο επιχειρήσεων μη υπακούοντας στην εντολή για απεμπλοκή από την καταδίωξη και συνέχισαν να καταδίκουν με μανία τους τρεις άσπλους νεαρούς παγιδεύοντάς τους τελικά σε συνθήκες θανάτου, ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη έσπευσε να υποστηρίξει θητικά τους κατηγορούμενους αστυνομικούς με το επισκεπτήριο στη ΓΑΔΑ ενώ οι αστυνομικοί βρίσκονταν υπό κράτηση, πράγμα που δεν θυμάμα να έχει συμβεί σε άλλη περίπτωση, ενώ επιπλέον δήλωσε την ικανοποίησή του για τη μη προφυλάκισή τους. Επιπλέον, μέχρι σήμερα οι επτά κατηγορούμενοι για ανθρωποκτονία από πρόθεση αστυνομικοί δεν έχουν τεθεί σε διαθεσιμότητα, ενώ αστυνομικοί τίθενται καθημερινά σε διαθεσιμότητα για πολύ πιο απλά πράγματα.

Είναι βέβαιο ότι αυτή η στάση της κυβέρνησης ενίσχυσε την αστυνομική αυθαιρεσία. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι επτά κατηγορούμενοι αστυνομικοί υπηρετούν στη ΔΙΑΣ Δυτικής Αττικής, μια περιοχή με την υψηλότερη συγκέντρωση πληθυσμού Ρομά στη χώρα. Η προσπάθεια πρωτοποίησης των επτά κατηγορούμενων αστυνομικών και η στάση ατιμωρησίας που επιδεικνύει η ηγεσία της ΕΛΑΣ προκαλούν τεράστια ανησυχία για πιθανά νέα περιστατικά αυθαιρεσίας στην Δυτική Αττική και αλλού.

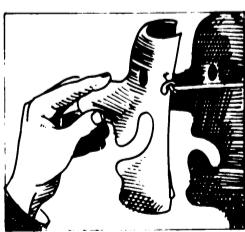
Μετά την αιματηρή καταδίωξη στο Πέραμα έχουμε διαρκώς καταδιώξεις που καταλήγουν σε χρήση όπλου από αστυνομικούς κατά άσπλων πολιτών Ρομά.

Έτσι, για παράδειγμα, τον προηγούμενο μήνα αστυνομικός πυροβόλησε σύοπλο 15χρονο Ρομά στον Βόλο επειδή δεν σταμάτησε σε σήμα της αστυνομίας. Ο ανήλικος σώθηκε από θαύμα όταν σκόνταψε έξω από το αυτοκίνητο και η σφαίρα διαπέρασε το τζάμι του οδηγού. Ο αστυνομικός που πυροβόλησε κατά του ανήλικου δεν τέθηκε σε διαθεσιμότητα.

Ένα ακόμα περιστατικό ρατσιστικής βίας συνέβη πρόσφατα στο Μενίδι Αττικής όταν άνδρας Ρομά και χρήστης ψυχοδραστικών ουσιών, που προσπάθησε να κλέψει εξωτερική μονάδα κλιματιστικού, κατέληξε νεκρός από τα χτυπήματα αστυνομικού εκτός υπηρεσίας.

Η αστυνομική βία είναι δυστυχώς μία από τις πιο συνθισμένες μορφές αντισιγγανισμού στην Ευρώπη σήμερα και οι πιο ακραίες μορφές αστυνομικής βίας συνήθως εκδηλώνονται από ομάδες αστυνομικών και όχι από έναν αστυνομικό.

Είναι πράγματι δεδομένο ότι υπάρχουν συστηματικά προβλήματα στη διερεύνηση, την ποινική δίωξη και την επιβολή κυρώσεων σε αστυνομικούς για παραβιάσεις ανθρωπίνων

και κρατική βία

δικαιωμάτων, δηλαδή καθυστερήσεις στις ποινικές διαδικασίες και μη αποτελεσματικές και ανεξάρτητες έρευνες σε υποθέσεις που εμπλέκονται αστυνομικού.

Τα περιστατικά αστυνομικής βίας και βασανιστηρίων κατά των Ρομά είναι πάρα πολλά και μάλιστα η χώρα μας έχει καταδικαστεί πολλάκις από το ΕΔΔΑ για βασανιστρία αστυνομικών κατά Ρομά.

Δεν μπορούμε λοιπόν να μιλάμε για μεμονωμένα περιστατικά και μάλιστα η στάση της φυσικής και πολιτικής ηγεσίας της αστυνομίας αλλά και η στάση ενός μεγάλου μέρους των αστυνομικών που υποστήριξαν τους 7 κατηγορούμενους συναδέλφους τους αποκαλώντας τους ήρωες έξω από τα δικαστήρια του Πειραιά όταν αυτοί οδηγούνταν ενώπιον της ανακρίτριας για να απολογηθούν, καταδεικνύει ότι τέτοια περιστατικά δεν απομονώνονται, αλλά επικριτούνται και παρουσιάζονται ως δουλειά της αστυνομίας.

Δουλειά της αστυνομίας είναι να προστατεύει όλους τους πολίτες, ακόμα και τους Ρομά. Γιατί και οι ζωές των Ρομά μετράνε! Η συζήτηση για τη τι αστυνομία θέλουμε πρέπει να μπει σε νέες βάσεις. Θέλουμε μία αστυνομία που θα συλλαμβάνει χωρίς να απειλούνται οι ζωές μας. Θέλουμε μία αστυνομία που δεν θα εξαντλεί το ρόλο της στην καταστολή, αλλά θα βρίσκεται κοντά στους πολίτες και ιδίως τους πιο

ευάλωτους και θα παρέχει υποστήριξη στις κοινότητες, εφαρμόζοντας εργαλεία κοινοτικής και διαπολιτισμικής αστυνόμευσης. Θέλουμε μία αστυνομία που θα καταπολεμά το έγκλημα χωρίς να ξεχνά ότι έγκλημα είναι και η ρατσιστική βία.

Οι Ρομά δεν θα πρέπει να αποτελούν πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Κανένας πολίτης δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πολίτης δεύτερης κατηγορίας όταν στερείται κοινωνικών προνομίων.

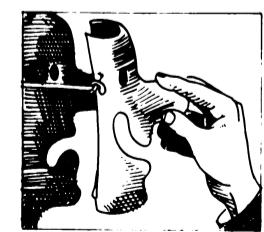
Οι Ρομά στην Ελλάδα έχουν ιστορική παρουσία τουλάχιστον 1.000 χρόνια, πολύ πριν δηλαδή την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Αναγνωρίστηκαν ωστόσο επίσημα ως Έλληνες πολίτες μόλις το 1955. Από ιδρύσεως δηλαδή του ελληνικού κράτους οι Ρομά αποκλείστηκαν από την ιστότιμη απόλαυση των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, αποκλείοντάς τους από την συμμετοχή στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας και αντιμετωπίζοντάς τους ως ξένους και διαφορετικούς με αποτέλεσμα να έχουμε σήμερα ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού που ζει σε απάνθρωπες συνθήκες, που απειλείται διαρκώς με θεσμικό αποκλεισμό, συστηματικό ρατσισμό και αναγκαστικές εξώσεις, παράγοντες που δεν επιτρέπουν την κοινωνική τους ένταξη. Είναι μύθος ότι οι Ρομά δεν θέλουν να ενταχθούν. Κανένας άνθρωπος δεν επιλέγει να αυτοαποκλειστεί με δυσμε-

νείς όρους, χωρίς πρόσβαση σε νερό, ηλεκτρικό και στέγη. Είναι πάντα η κυρίαρχη ομάδα που αποκλείει τους πιο αδύναμους και σε κάθε προσπάθεια ένταξης η κυρίαρχη ομάδα είναι αυτή που αντιστέκεται και όχι οι Ρομά.

Οι μη Ρομά είναι αυτοί που θα ξεσηκωθούν όταν μία οικογένεια νοικιάσει σπίτι κοντά στα δικά τους, οι μη Ρομά κλείνουν τα σχολεία κάθε Σεπτέμβρη διαμαρτυρόμενοι για τη φοίτηση παιδιών Ρομά στο σχολείο τους κ.λπ., θεωρώντας με έναν τρόπο ότι η εκπαίδευση, η εργασία, η υγεία, η στέγαση και πάει λέγοντας ανήκουν μόνο σε λευκούς «κανονικούς» Έλληνες πολίτες και πως όλοι οι υπόλοιποι που έχουν στοιχεία διαφορετικότητας θα πρέπει να ζουν απομονωμένοι και χωρίς να ενοχλούν κανέναν.

Πρέπει όμως να αντιληφθούμε ότι η κοινωνική ένταξη είναι προς όφελος όλων και ότι όλοι και κυρίως οι πιο προνομιούχοι έχουμε την ευθύνη να δημιουργήσουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις κοινωνικής ένταξης κάθε αποκλεισμένου ατόμου ώστε να αποφύγουμε κοινωνικές εντάσεις και συγκρούσεις.

Αλεξάνδρα Καραγιάννη
Δικηγόρος της οικογένειας
του Νίκου Σαμπάνη,
Εμπειρογνώμονας
του Συμβουλίου της Ευρώπης

Η αιματηρή κορύφωση ενός ακήρυκτου πολέμου!

Στην είσοδο μιας πολυκατοικίας στην Παπαναστασίου, στη Θεσσαλονίκη, ο 19χρονος Άλκης Καμπανός βρίσκεται μαζί με άλλους τρεις φίλους του. Συζητούν και προγραμματίζουν πού θα πάνε το βράδυ. Τρία αυτοκίνητα σταματούν. Βγαίνουν από μέσα 12 άτομα. Η ερώτηση είναι: «Τι ομάδα είσαι ρε;». Ο Άλκης με την άγνοια της στιγμής απαντά «Άρης...». Η συνέχεια γράφτηκε με αλλεπάλληλες μαχαιρίες στο κορμί του 19χρονου. Η δολοφονία του Άλκη δεν ήταν μια τυχαία συμπλοκή. Δεν υπήρξε καν συμπλοκή, ούτε «օργανωμένη» οπαδική αντιπαράθεση. Δεν ήταν ραντεβού θανάτου ή έστω ραντεβού για ξύλο ανάμεσα σε οπαδούς, όπως το 2007 στη Λεωφόρο Λαυρίου στην Παιανία, όπου η σύγκρουση οπαδικών στρατών είχε ως αποτέλεσμα τη δολοφονία του Μιχάλη Φιλόπουλου. Δεν ήταν όπως δολοφονήθηκε ο Κώστας Κατσούλης στο Ηράκλειο της Κρήτης τον Σεπτέμβριο του 2014, όταν πριν από το ματς Ηρόδοτος-Εθνικός τα έβαλε με μια ομάδα 15 ατόμων οπλισμένων με σιδερογροθίες και μαχαίρια την ώρα που ορμούσαν ενάντια σε ένα «πέταλο» όπου υπήρχαν οικογένειες και ηλικιωμένοι.

Δυστυχώς ήταν μια «συνηθισμένη» βόλτα από οπαδούς του ΠΑΟΚ που είχαν βγει παγανιά προκειμένου να «δείξουν» ποιος κάνει... κουμάντο στην πόλη. Εξάλλου, από την πρώτη μέρα της εποχής Σαββίδη στον ΠΑΟΚ το σύνθημα είναι «μια πόλη, μια ομάδα». Τα όσα συνέβησαν στην Παπαναστασίου ήρθαν να προστεθούν σε έναν ακόρυχο πόλεμο στους δρόμους της Θεσσαλονίκης, όπου την τελευταία δεκαετία η κατάσταση με τις συγκρούσεις οπαδών έχει βγει εκτός ελέγχου, με συχνούς τραυματισμούς από φονικές ενέδρες, μαχαιρώματα, ξυλοδαρμούς, αλλά και δύο θανάτους. Το 2017 ο 24χρονος

Κύπριος οπαδός του ΠΑΟΚ Νάσος Κωνσταντίνου, στην προσπάθειά του να αποφύγει επίθεση από ομάδα κουκουλοφόρων οπαδών του Ηρακλή, χτυπήθηκε θανάτημα από αυτοκίνητο. Τρία χρόνια αργότερα (5.1.2020), ο 28χρονος Βούλγαρος Τόσκο Μποζατζίσκι μαζί με άλλους έξι οπαδούς της Botev Plovdiv (οι οπαδοί της ομάδας έχουν σχέσεις φιλίας με τους οπαδούς του Άρη) είχαν έρθει για να παρακολουθήσουν τον αγώνα Άρη-ΠΑΟΚ. Ο Μποζατζίσκι θα χάσει τη ζωή του κατά τη διάρκεια περιστατικού οπαδικής βίας στην περιοχή του Μεγάρου Μουσικής, καθώς παρασύρθηκε από αυτοκίνητο που οδηγούσε μια 27χρονη, η οποία καταδικάστηκε σε ποινή κάθειρξης επτά ετών διότι παρέσυρε και στέρησε τη ζωή του βούλγαρου οπαδού. Σύμφωνα με το κατηγορητήριο, οπαδοί του ΠΑΟΚ επιτέθηκαν σε εφτά βούλγαρους οπαδούς της Botev Plovdiv. Όπως στη δολοφονία του Φιλόπουλου, του Κατσούλη, έτσι και του Μποζατζίσκι, το φως δεν έλαμψε, η αλήθεια έμεινε καλά κλεισμένη στα δικαστικά συρτάρια...

Η αποτρόπαιη δολοφονία του Άλκη ταρακούνησε πολλές συλλογικότητες οπαδών, που είδαν ότι πλέον ο καθένας μπορεί να δώσει τη... λάθος απάντηση στο ερώτημα «Τι ομάδα είσαι ρε;». Με κοινό σύνθημα «Καλό ταξίδι Άλκη. Να είσαι εσύ η αφορμή για αλλαγή», οι οπαδοί του Πανιώνιου (Panthers Club), του ΟΦΗ (Gate 4) και του Απόλλωνα Πόντου (Club Rossoneri) έκαναν καμπάνια και σε κοινή τους ανακοίνωση έγραψαν: «Κάποτε πεσίματα ο ένας στον άλλον, τώρα παρέα, συζητώντας για όλα αυτά που μας απασχολούν και μας ενώνουν. Αγνά οπαδικά, χωρίς στρατούς, χωρίς μεροκάματα, με μόνο γνώμονα την αγάπη για την ομάδα και τα παρεάκια μας. Οπαδοί, όχι εγκληματίες. Μπαλίτσα όχι ''δουλειές''. Βέβαια την ίδια στιγμή που στον αγώνα του ΠΑΟΚ με την Μίτιλαντ στη Τούμπα «κάποιοι» κρέμασαν πανό που έγραφε «Αδέρφια κρατάτε γερά», αναφερόμενο στους 12 συλληφθέντες για τη δολοφονία του Άλκη.

Το 2007, λίγους μήνες μετά τη δολοφονία του Μιχάλη Φιλόπουλου στην Παιανία, ένα κομμά-

τι του οπαδικού κινήματος αποφάσισε να αναζητήσει πώς θα μπουν στην άκρη διαφορές και αντιπαλότητες. Έτσι προέκυψε η συλλογικότητα Radical Fans United, αλλά και το εξαιρετικό περιοδικό Humba, που προσπαθεί να διαμορφώσει μια διαφορετική οπαδική συνείδηση που βάζει μπροστά την ενότητα και όχι την καφρίλα, τον αντιρατσισμό και τον αντιφασισμό. Που προτάσσει τη σύνδεση του γηπέδου και της κερκίδας με σοβαρά κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα και όχι την αιματηρή βία, τα μπραβιλίκια και τις «σχέσεις» με τους ιδιοκτήτες των ΠΑΕ.

Ας γίνει η δολοφονία του Άλκη αφορμή ώστε οι οργανωμένοι οπαδοί να σπάσουν την ένοχη σιωπή τους και να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους... Γιατί δεν αξίζει καμία/κανένας να χάνει τη ζωή του για την ομάδα που επέλεξε να αγαπάει...

Μάκης Διόγος
Δημοσιογράφος

Το Κόκκινο και το Μαύρο: 'Ένα site αλλά όχι μόνο

Το Κόκκινο και το Μαύρο είναι ένα εγχείρημα. Δεν είναι μόνο μια ιστοσελίδα ριζοσπαστικής κριτικής, εναλλακτικής ενημέρωσης, πολιτικού διαλόγου και θεωρητικής ανάλυσης. Είναι και αυτό αλλά είναι και ώριμο τέκνο οργής και ανάγκης. Ανάγκης να μιλήσουμε και να μιλήσουν και άλλοι-ες, να διαδώσουμε απόψεις και μηνύματα (και οργής) από τον ασφυκτικό κλοιό του ενημερωτικού, πολιτικού και πολιτιστικού μεσαίωνα που μας περιβάλλει, τη στιγμή που όλα διαλύονται και εκποιούνται χωρίς να μιλάει κανείς και καμιά στα ΜΜΕ.

Το τοπίο της ενημέρωσης στην Ελλάδα είναι μια τεράστια απογοήτευση πέρα από το ότι είναι πλήρως ελεγχόμενο από τη χειρότερη κυβέρνηση Δεξιάς - Ακροδεξιάς μετά τη Μεταπολίτευση. Ίσως την πρώτη κυβέρνηση με αυτό το μήγμα. Φυσικά υπάρχουν εξαιρέσεις όσον αφορά την ενημέρωση περισσότερο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε κάποιες ιστοσελίδες που λειτουργούν με άλλο τρόπο και άλλα κριτήρια από τα κυρίαρχα, όπως και ελάχιστες εφημερίδες. Προφανώς το rednblack δεν έρχεται να καλύψει κενά ενημέρωσης, κυρίως αποτυπώνει γνώμες και απόψεις ανθρώπων που μπορεί να μην συμφωνούν όλοι και όλες μεταξύ τους σε κάποια ζητήματα αλλά υπάρχει μια κόκκινη γραμμή που είναι κοινή για όλους και όλες.

Είμαστε από την αντίπαλη πλευρά από εκεί που βρίσκεται ο νεοφιλελευθερισμός, ο πόλεμος, η καθοδηγούμενη ενημέρωση, η φτώχεια σκέψεων, η ένδεια συναισθημάτων, η έλλειψη αλληλεγγύης, δικαιοσύνης, ελευθερίας. Δεν διακηρύσσουμε τον σοσιαλισμό διά μέσου ιστοσελίδας αλλά προσπαθούμε με τον τρόπο μας να πλησιάσουμε πιο πολύ, διαδίδοντας απόψεις και εναλλακτικές, στον

στόχο της ανατροπής του ζόφου που μας περιβάλλει, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Και σ' αυτή την ανατροπή έχει ρόλο η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων όταν μπορούν να φτάσουν πέρα από τον ίσκιο μας.

Πίσω από αυτή την ιστοσελίδα εργάζονται χωρίς να είναι επαγγελματίες άνθρωποι που ενδιαφέρονται η Αριστερά, η αντie-ζουσία και οι ωραίες ιδέες τους να διαδοθούν λίγο πιο πέρα από τα τείχη – αλλά μας νοιάζει και ο τρόπος. Δεν μας αρέσουν οι διακηρύξεις, τα τσιτάτα, ο ξύλινος λόγος, η αυτοαναφορικότητα και το συνεχές προϊόντος του κλαδιού πάνω στο οποίο καθόμαστε, πράγμα που πράττει συχνά η άκρα Αριστερά στην Ελλάδα προκειμένου, όπως νομίζει, να μην χάσει τις «στέρεες παραδόσεις». Ασφυκτιούμε από τη συνθήκη που έχει δημιουργηθεί στη χώρα του Μητσοτάκη και στην Ευρώπη των νεοφιλελευθερών. Είμαστε διεθνιστές και διεθνίστριες. Ενάντια σε εθνικισμούς, μιλιταρισμούς και πολέμους. Πόσο επίκαιρο αποδεικνύεται ξανά το αίτημα για ειρήνη με δικαιοσύνη! Στο Κόκκινο και το Μαύρο εκτός από τις απόψεις μας, που ανήκουν σ' ένα ευρύ ρεύμα που θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε ελευθεριακή Αριστερά (κοκκινόμαρη!), δίνουμε μεγάλο βάρος έξω από τα σύνορα, φέρνοντας κοντά μας ανθρώπους και απόψεις από άλλες χώρες, οργανώσεις, κινήματα ή και απόψεις ανθρώπων που μας φαίνεται ότι λένε κάτια ενδιαφέρον και χρήσιμο. Έχει μεγάλη σημασία όχι μόνο για ένα site αλλά και για το κίνημα να είναι πάντα σε επαφή με έναν ευρύτερο διεθνή διάλογο πάνω σε σημαντικά θέματα.

Επιπλέον πιστεύουμε μεν ότι η ανατροπή του καπιταλισμού είναι αναγκαία συνθήκη για την κοινωνική απελευθέρωση αλλά δεν είναι

ικανή από μόνη της. Δεν μπορεί να υπάρξει χειραφέτηση χωρίς ανατροπή της πατριαρχίας και των ιεραρχικών σχέσεων, χωρίς μια νέα σχέση της ανθρωπότητας με τη φύση, γι' αυτό και δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία στο να υπάρχουν άρθρα και κείμενα γύρω απ' όλα αυτά τα πολύ σημαντικά και καθόλου δευτερεύοντα πεδία της ζωής και της ύπαρξής μας.

Βεβαίως δεν είμαστε μια ομάδα, ούτε και το Κόκκινο και το Μαύρο είναι όργανο. Έχει όμως πολιτική άποψη, όπως έχουμε όλοι και όλες εμείς. Η ιστοσελίδα είναι βήμα για τη δημοσιοποίηση των απόψεων μας και την προβολή του ρεύματος ιδεών μας, θέλουμε όμως να εξελιχθεί και σε πεδίο συνάντησης και διαλόγου με όσες και όσους συμφωνούμε σε πολλά αλλά δεν έχουμε μπορέσει να συναντηθούμε αλλά ακόμα και μ' εκείνους που έχουν διαφορετικές απόψεις από μας.

Σε κάθε περίπτωση, θέλουμε να συμβάλλουμε με τον τρόπο μας στην αναζήτηση προς μια άλλη προοπτική, να συμβάλλουμε στη διάδοση μιας διεθνούς συζήτησης γύρω από όσα μας ενδιαφέρουν και να συμμετέχουμε όποτε υπάρχει η ευκαιρία σε μια ευρύτερη προσπάθεια ανατροπών στα μικρά ή/και στα μεγάλα. Σημαντικό συστατικό της επιτυχίας βεβαίως είναι να περνάμε και καλά. Γι' αυτό η καθημερινότητά μας περί το site περιλαμβάνει κάθε είδους συζήτηση, από σοβαρή μέχρι αστεία και χιουμοριστική. Και εννοείται πως στο Κόκκινο και το Μαύρο υπάρχουν τα καλύτερα ζώδια που θα διαβάσετε, όπως και απαντήσεις σε αναγνώστριες που ταλαιπωρούνται συναισθηματικά και μας στέλνουν αγωνιώδεις επιστολές φάνηντας μια λύση. Είμαστε εδώ λοιπόν για όλα και πρόθαμε για να μείνουμε!

Κυριακή Κλοκίτη

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

- Αγωνίζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνίζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το μιλιταρισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνίζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμφορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνίζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελευθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρκούς αφθονίας, τίπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνίζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνίζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

Pushbacks: έγκλημα

Είναι η πολλοστή φορά που γράφουμε στο Δελτίο Θυέλλης για το συνεχίζόμενο έγκλημα των επαναπρωθήσεων προσφύγων στα θαλάσσια και τα χερσαία σύνορα της χώρας. Ένα έγκλημα που συνεχίζει να διαπράττει καθημερινά η ελληνική αστυνομία στον Έβρο, ένα έγκλημα που συνεχίζει να διαπράττει καθημερινά το ελληνικό λιμενικό στο Αιγαίο. Αυτό που έχει σταδιακά αλλάξει, από τον Μάρτιο του 2020, όταν με πρόσχημα την πανδημία η ελληνική κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή το αρρωστημένο σχέδιο των pushbacks στο Αιγαίο, είναι ότι καταρχήν πλέον κανείς δεν αμφισβητεί ότι συμβαίνει. Εξαιρείται φυσικά η κυβέρνηση στον επίσημο λόγο της, αλλά η απαγορευμένη λέξη –ή πιο «εύηχα» συνώνυμα όπως «αποτροπή»– συχνά ξεφεύγει από τα στόματα των πιο απρόσεκτων στελεχών της.

Hκινητοποίηση και οι διαμαρτυρίες από- μων και συλλογικοτήτων από τα νησιά και πανελλαδικά (όπως η καμπάνια #Stop-Pushbacks), τα τεκμηριωμένα δημοσιεύματα σε ελληνικά και κατόπιν σε έγκυρα διεθνή ΜΜΕ, οι έρευνες και η συλλογή στοιχείων, οδήγησαν στο ράγισμα, αρχικά, και στην κατάρρευση στη συνέχεια του κυβερνητικού αφηγήματος ότι η «μείωση των ροών» οφειλόταν σε κάποια αόριστη «φύλαξη των συνόρων».

Αποδείχτηκε περίτρανα ότι η ελληνική κυβέρνηση παραβιάζει εισκεμμένα κάθε σχετική πρόνοια του διεθνούς δικαίου: Θέτει ανθρώπους σε κίνδυνο αντί να τους διασώσει, τους θέτει σε κίνδυνο εκτρέποντας τις λέμβους τους πίσω προς τα τουρκικά χωρικά υδατα, συχνά καταστρέφοντας τους κινητήρες τους, τους μεταφορτώνει σε σωστίες λέμβους που κατόπιν αφήνει ακυβέρνητες να

«παρασυρθούν» προς τα απέναντι παράλια ή ακόμα πετάει κανονικά στη θάλασσα ανθρώπους, χωρίς σωστικά μέσα. Αυτή η τελευταία πρακτική, κορωνίδα της απανθρωπίας, συνέβη προ μηνός στη Σάμο, σύμφωνα με καταγγελίες, και είχε αποτέλεσμα ένας ανθρωπος –από τους τρεις που πέταξαν στη θάλασσα οι λιμενικοί– να πνιγεί.

Επιπλέον, επίσης με βάση αξιόπιστες καταγγελίες, ελληνική αστυνομία και λιμενικό αντί να οδηγήσουν στις κατάλληλες δομές για υποβολή αιτήματος ασύλου ανθρώπους που έχουν καταφέρει να φτάσουν σε ελληνικό έδαφος, τους επαναφορτώνουν συστηματικά σε λέμβους και τους στέλνουν ξανά προς τα απέναντι παράλια. Τα δείγματα είναι καθημερινά, με πρόσφυγες που φτάνουν στη Σάμο, τη Χίο, τη Λέσβο, βγάζουν και φωτογραφίες μπροστά σε εκκλησίες ή πινακίδες που αποδεικνύουν την τοποθεσία

τους και κατόπιν «εξαφανίζονται». Τους βλέπουμε μια ή δύο μέρες μετά, στις φωτογραφίες του τουρκικού λιμενικού που τους περισυνέλεξε από τις σωστίες λέμβους στις οποίες τους φόρτωσαν οι έλληνες λιμενικοί. Μια κατάφωρη, κυνική παραβίαση του δικαιώματος ασύλου.

Ενδεικτικά και μόνο, υπολογίζεται πως τον Φεβρουάριο του 2022 οι πρόσφυγες που επαναπρωθήθηκαν ήταν περισσότεροι από δύο χιλιάδες, όπως αναφέρει η ιστοσελίδα AegeanBoat Report.

Νέες, πιο επικίνδυνες διαδρομές

Το παρόπλευρο, αλλά δυστυχώς αναμενόμενο, αποτέλεσμα των pushbacks είναι η αλλαγή των προσφυγικών δρόμων σε ολοένα και πιο επικίνδυνες διαδρομές: Οι διακινητές (μόνη διέξοδος των προσφύγων για το πέρασμα στην Ευρώπη, αφού δεν υπάρχει κανένας «νόμιμος» δρόμος) στοιβάζουν πλέον τους πρόσφυγες σε πλοιάρια που επιδιώκουν να διασχίσουν όλο το δύσκολο Αιγαίο μέχρι την Ιταλία. Και ο θάνατος καραδοκεί. Το απέδειξαν περίτρανα τα τρία πολύνεκρα ναυάγια στις Κυκλαδίδες στα τέλη Δεκέμβρη

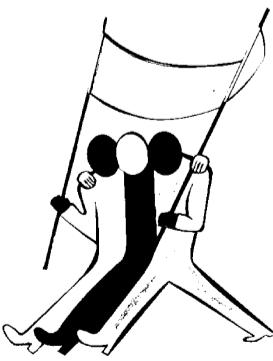
Υπερδομές-κολαστήρια για

Tο «άδειασμα» των νησιών, με τις μαζικές μεταφορές προσφύγων στην ενδοχώρα, σε άθλια καμπή ή άστεγους-ες χωρίς καμιά πρόβλεψη στέγασης, αλλά κυρίως με τις σχεδόν καθημερινές πλέον επαναπρωθήσεις, έχει μετατοπίσει το κέντρο της συζήτησης και της αντιπαράθεσης. Το ζήτημα πλέον δεν είναι οι πρόσφυγες που «καταλαμβάνουν» τις κεντρικές πλατείες ή την παραλία, που τους συναντάμε στο δρόμο και μας χαλάνε τη μέρα, αφού και οι ελάχιστοι που έχουν απομείνει είναι επί της ουσίας κλειδωμένοι στα καμπ, αλλά η δημιουργία των νέων κολαστηρίων που θέλει να φυτέψει η κυβέρνηση και ο υπουργός Μετανάστευσης, ο Νότης Μηταράκης, στα νησιά, κατά το πρότυπο κυρίως της Σάμου.

Από πολύ διαφορετικές ιδεολογικές αφετηρίες, το σύνολο των τοπικών κοινωνιών, τόσο στη Λέσβο όσο και στη Χίο, αντιτίθενται στη δημιουργία των υπερδομών. Στις αρχές του Γενάρη απετράπη η εκφόρτωση των μηχανημάτων της κατασκευαστικής ΤΕΡΝΑ, που έχει πάρει τη «δουλειά», και στα δυο νησιά. Ωστόσο στη Λέσβο τελικά ξεκίνησαν οι εργασίες ένα μίνα μετά τα πρώτα γεγονότα, με τη διαμαρτυρία στο πεδίο να έχει απρόσμενη κατάληξη με εμπρησμούς των μηχανημάτων, και ακολούθησαν οι σχετικές διώξεις. Στη Χίο, μηχανήματα δεν έφτασαν και εργασίες δεν ξεκίνησαν, ωστόσο την ίδια περίοδο, 20 άτομα, στην πλειονότητα τους αιρετοί, συνδικαλιστές, μέχρι και ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, έλαβαν κλήσεις για ανωμοτί κατάθεση σχετικά με τα γεγονότα αποτρο-

πής της άφιξης των μηχανημάτων στο νησί.

Οι κλήσεις αυτές έρχονται σε συνέχεια υπαρκτών διώξεων αλληλέγγυων που καταγγέλλουν τις απάνθρωπες επαναπρωθήσεις, απειλών ακόμα και προς δικηγόρους που γίνονται μάρτυρες των παράνομων πρακτικών, οργανώσεων που ενημερώνουν το λιμενικό για περιστατικά στη θάλασσα. Και οι περιπτώσεις αυτές είναι πολύ σοβαρότερες, καθώς τα «εγκλήματα» είναι από τη διευκόλυνση εισόδου παράνομων μεταναστών μέχρι την κατασκοπία. Ως προς τις κλήσεις στην περίπτωση της Χίου, μένει να δούμε αν θα φτάσουν ποτέ στην αίθουσα των δικαστηρίων. Ως προς τις διώξεις όμως, υπάρχουν άνθρωποι που βρίσκονται εγκλωβισμένοι, με την απειλή υπαρκτή πάνω από τα κεφάλια τους.

διαρκείας

του 2021, με 36 νεκρούς και 36 αγνοούμενους συνολικά – κάποιοι από τους πιναγμένους ξεβράστηκαν σταδιακά έκτοτε σε παραλίες κοντινών νησιών. Και μη ρωτήσετε για την κυβερνητική αντίδραση: Ο κυνικός Μηταράκης, ο υπουργός των pushbacks, έσπευσε να καταφερθεί κατά των απάνθρωπων διακινητών, εκείνων δηλαδή στους οποίους εξασφαλίζει πελατεία με το στένεμα του διαύλου του βορειοανατολικού Αιγαίου, με τη συγκατάνευση –αν όχι την εντολή– και τη συνενοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαϊκές «αξίες»

H Ευρώπη λοιπόν, ξέρει – και ξέρει πολύ καλά – για το έγκλημα: έχει γράψει ο *Guardian*, το *Der Spiegel*, η *Deutsche Welle*, έχει παρέμβει ζητώντας έρευνα η Επίτροπος Μετανάστευσης της ΕΕ Έλβα Γιόχανσον. Στην πιο πρόσφατη εξέλιξη, τρεις υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της Frontex, της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής που είναι παρούσα με πολλά

σκάφη στα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου, ερευνώνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (European Anti-Fraud Office - OLAF) επειδή φέρονται να απέκρυψαν με ενέργειές τους πληροφορίες για επαναπροωθήσεις από το ελληνικό λιμενικό. Προσωπικό της Frontex φαίνεται πως ήταν παρόν όταν το λιμενικό έκανε pushbacks ή ακόμα και να παρέδωσε στους έλληνες λιμενικούς πρόσφυγες και μετανάστες που στη συνέχεια επαναπρωθήθηκαν.

Και από την άλλη, ο ανεκδιηγητος Επίτροπος «για τον ευρωπαϊκό τρόπο ζωής» Μ. Σχινάς εγκαινιάζει μαζί με τον Μηταράκη το στρατόπεδο συγκέντρωσης στη Σάμο και η ΕΕ παρέχει αφεδώς εκατομμύρια ευρώ στην ελληνική κυβέρνηση για τις υπερδομές-φυλακές που θέλει να φτιάξει σε Χίο και Λέσβο (αλλά συναντά σχεδόν καθολική αντίδραση από τις τοπικές κοινωνίες). Η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει αποδεχθεί προθύμως τον ρόλο του μαντρόσκουλου της Ευρώπης-Φρούριο και η Ευρώπη-Φρούριο την ανταμείβει πλουσιοπάροχα.

Σκοτεινοί καιροί, μόνος δρόμος για όσους αντιστέκονται η διαρκής ανάδειξη και υπενθύμιση του εγκλήματος στο Αιγαίο.

Αλέξανδρος Παναγιωτάκης

πρόσφυγες: Όποιος αντιδρά διώκεται

Ο στόχος αυτής της πρακτικής από πλευράς κυβέρνησης είναι σαφής: από όποια ιδεολογική αφετηρία και αν ξεκινάς, αν

αμφισβητείς την αποφασισμένη πολιτική της σφράγισης των συνόρων με όποιο κόστος ή της κατασκευής μεγαθήριων στρατοπέδων

στα νησιά, είσαι «εχθρός». Και καλά θα κάνουν όλοι οι υπόλοιποι που έχουν τις ίδιες ιδέες ή σκέψεις να καθίσουν ήσυχα, γιατί μπορεί να βρεθούν μπλεγμένοι, όπως ευθαρσώς το έχει πει, άλλωστε, ο δημάρχος της Χίου. Με μικροδωράκια (από 1 εκ. ευρώ έδωσε ο Γεραπετρίτης στους πρόθυμους δημάρχους των τριών νησιών για προσλήψεις και μικροπολιτικές χάρες) και τη γνωστή πολιτική του διαίρει και βασίλευε, ο υπουργός Μετανάστευσης και η ακροδεξιά κυβέρνηση επιχειρούν να εφαρμόσουν την πιο απάνθρωπη προσφυγική πολιτική που έχουμε βιώσει τα τελευταία χρόνια. Και όποιος αντιδρά, ελέγχεται. Μένει να δούμε αν θα το καταφέρουν...

Ερμιόνη Φρεζούλη

Μια δικαστική απόφαση-ρωγμή στην κρατική αναλγησία

Λεν πρωτοτυπεί κανείς αν ισχυριστεί ότι οι συνθήκες υποδοχής του προσφυγικού πληθυσμού στη χώρα μας υπήρξαν σε γενικές γραμμές πολύ άσχημες. Η χώρα μας έχει προσφέρει τουλάχιστον δύο διεθνή αντιπαραδείγματα σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων, την Παγανή και την Μόρια, στην Λέσβο και τα δύο.

Σε αυτά τα μελανά σημεία αναφοράς, θα μπορούσαμε να προσθέσουμε τις ντροπιαστικές εικόνες αναμονής χιλιάδων προσφύγων έξω από την Πέτρου Ράλλη κατά τα έτη 2008-2012, όταν τα αιτήματα ασύλου από όλη την επικράτεια υποβάλλονταν αποκλειστικά σε αυτόν τον τόπο, και τους δύο ξεχασμένους νεκρούς σε επεισόδια με την αστυνομία εκείνη την εποχή.

Οι τόποι –κατ’ επίφαση– φιλοξενίας των προσφύγων έχουν υπάρξει όχι μόνο τόποι ταλαιπωρίας και προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, όπως έχει επισημάνει με αποφάσεις του το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), αλλά και τόποι ατυχημάτων με τραγικές συνέπειες για ανθρώπινες ζωές και τη σωματική ακεραιότητα των προσφύγων.

Δεν μπορεί κανείς εύκολα να ξεχάσει το γεγονός ότι τρεις (τουλάχιστον) πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους τον Ιανουάριο του 2017 εκτεθειμένοι στο ψύχος της δυστοπίας της Μόριας. Και πολλοί άλλοι έχασαν την ζωή

τους ή υπέστησαν σοβαρές βλάβες της υγείας τους στους ποικίλους τόπους στέρησης της ελευθερίας και αξιοπρέπειας των προσφύγων ανά την Ελλάδα.

Η ευθύνη της ελληνικής πολιτείας γι’ αυτές τις μικρές ή μεγάλες τραγωδίες είναι αυτονόητη, καθώς το ελληνικό κράτος απέτυχε να εξασφαλίσει στον προσφυγικό πληθυσμό τις συνθήκες υποδοχής που υπαγορεύει το διεθνές αλλά και το ενωσιακό δίκαιο.

Ωστόσο δεν υπήρξαν –ή δεν έχουν γίνει γνωστές– δικαστικές αποφάσεις που αναγνωρίζουν αυτή την ευθύνη και υποχρεώνουν το Ελληνικό Δημόσιο να αποζημιώσει τα θύματα αυτών των υπαίτιων πράξεων και παραλείψεων των οργάνων του.

Ρωγμή σε αυτή την πρακτική αποτελεί πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης που αναγνώρισε την ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου για τα σοβαρά εγκαύματα που υπέστησαν τα μέλη μιας προσφυγικής οικογένειας από πυρκαγιά που ξέσπασε σε προσφυγικό καταυλισμό στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης το 2016.

Οι αρμόδιες αρχές που διεξήγαγαν την προανάκριση (συγκεκριμένα, η Πυροσβεστική) απέδωσαν την ευθύνη στους ίδιους τους πρόσφυγες οι οποίοι «τράβηξαν» καλώδιο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στο εσωτερικό της σκηνής τους και εξ αυτής της αιτίας (βραχυκύκλωμα) προκλήθηκε η πυρκαγιά.

Παραβλέποντας αυτήν τη βολική και εύκολη μετάθεση της ευθύνης, το Διοικητικό Δικαστήριο αναγνώρισε το αυτονόητο: ότι η παράλειψη των ελληνικών αρχών να παράσχουν ικανοποιητικές συνθήκες υποδοχής και –εν προκειμένω– στοιχειώδεις υποδομές για τη θέρμανση των ίδιων και των παιδιών τους, συνδέονται αιτιωδώς με το τραγικό αποτέλεσμα, καθώς επί της ουσίας οι πρόσφυγες αναγκάστηκαν να τραβήξουν το καλώδιο για τη θέρμανσή τους.

Ειλικρινά ελπίζω ότι η απόφαση αυτή –που βέβαια δεν είναι τελεσίδικη– θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση των ελληνικών αρχών προκειμένου στο μέλλον να εξασφαλίζουν στον προσφυγικό πληθυσμό ανθρώπινες συνθήκες υποδοχής και διαβίωσης.

Εφόσον οι ανθρωπιστικές αρχές δεν έκαναν το ελληνικό κράτος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, ενδεχομένως να πειστεί γι’ αυτό από την προοπτική κάποιων σημαντικών χρηματικών αποζημιώσεων.

Ας θεωρήσουμε επομένως αυτή τη μικρή νίκη ως μια συμβολή στη διεκδίκηση ανθρώπινων συνθηκών υποδοχής, ανθρώπινων συνθηκών ζωής για όλους τους πρόσφυγες.

Βασίλης Παπαστεργίου
Δικηγόρος

Να αποφυλακιστούν τώρα οι καταδίκασθέντες για την υπόθεση 17Ν

Τη δια πο τον περασμένο χρόνο οι ισοβίτες για την υπόθεση 17 Νοέμβρη Δημήτρης Κουφοντίγας, Σάββας Ξηρός, Αλέξανδρος Γιωτόπουλος και Βασίλης Τζωρτζάτος έχουν τεκμηριώσει δικαιώματα αίτησης αποφυλάκισης, καθώς έχουν εκτίσει 19 χρόνια της ποινής τους – κρατούμενος παραμένει και ο Χριστόδουλος Ξηρός, αλλά δεν ανήκει σε αυτή την κατηγορία επειδή εκτίει νέα ποινή για πράξεις που έκανε ενώ βρισκόταν σε άδεια εξόδου. Παρ’ όλα αυτά, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές απορρίπτουν τις αιτήσεις αποφυλάκισής τους με ανυπόστατα έως ευθέως αντιδικονομικά και αντισυνταγματικά επιχειρήματα. Έται, στον με ολική αναπτηρία Ξηρό και στον υπερόλικα Γιωτόπουλο διαπιστώνουν «κίνδυνο τέλεσης νέων κακουργημάτων» ενώ στον Κουφοντίνα επικαλούνται εκ των υστέρων νόμο που ορίζει για τους πολυισοβίτες ελάχιστο όριο φυλάκισης για να δικαιούνται «υφ’ όρων απόλυτη» τα 25 χρόνια, πράγμα που καταπατά τους ισχύοντες νόμους και το Σύνταγμα.

Δεν αμφιβάλλουμε ότι τα απορριπτικά δικαστικά συμβούλια εφαρμόζουν άνωθεν εντολές. Όπως δικάστηκαν και καταδικάστη-

καν με «ειδικό τρόπο» έτσι και τώρα δεν αποφυλακίζονται για «ειδικούς λόγους». Το κράτος εκδικείται και εξοντώνει τους εχθρούς του και βεβαίως η κυβέρνηση Μητσοτάκη είναι η καταλληλότερη για να απογειώσει αυτή τη στάση: Έχει οικογενειακούς λογαριασμούς, είναι... υπερατλαντική και επιπλέον υλοποιεί την πλέον αυταρχική αναδιοργάνωση του κράτους από τη Μεταπολίτευση. Επομένως, ο αέρας που φυσά δεν είναι δροσερός... Ισως εν μέσω πολέμου, ακριβείας και πανδημίας όλα τούτα να φαίνονται τριτεύοντα. Όμως, ειλικρινά, δεν είναι. Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων και η αλληλεγγύη αποτελούν έναν πυκνό καμβά που όταν αρχίζει να ξηλώνεται κανένα κομμάτι του δεν διατηρεί την ακεραιότητά του. Επομένως, η υπόθεση της αποφυλάκισης των φυλακισμένων για την υπόθεση 17Ν (ηρέπει να) αφορά πολύ περισσότερους-ες από τις οικογένειες, τους φίλους και τους συντρόφους τους, κυρίως τη μαχητική νεολαία που κατέκλυσε τους δρόμους στην περιστήν απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα.

Νίκος Γιαννόπουλος

Ουκρανία: ένας δικός μας πόλεμος

η στιγμή που γράφουμε τις γραμμές αυτές, ο πόλεμος (ο πραγματικός, με όπλα) μαίνεται στην Ουκρανία και δεν μπορούμε να προδικάσουμε την έκβασή του. Ωστόσο, μπορούμε να προσπαθήσουμε να ανακαλύψουμε τι συμβαίνει πίσω από τις προπαγάνδες, τα φέματα, τις ιδιοτελείς (ή και όχι) θεωρητικοποιήσεις και, κυρίως, να απαντήσουμε στο ερώτημα «τι να κάνουμε» –έστω και αν αυτό, στο ενδιάμεσο, δεν θα βοηθήσει και πολύ τους ανθρώπους που βρίσκονται στο στόχαστρο των όπλων.

Υπάρχει, ευτυχώς, για μια φορά το αντίστροφο: οι άνθρωποι που εμπλέκονται άμεσα έχουν θαυμαστά να μας δώσουν διδάγματα για το τι να κάνουμε. Τα δύο εντυπωσιακά γεγονότα αυτού του πολέμου είναι αυτά που βγίκαν θαυμαστά και αμέσως στο προσκήνιο [ενώ συνήθως οι ίδιοι εμπλεκόμενοι αργούν να τα μετατρέψουν σε πράξη]:

Πρώτον, η άμεση αντίθεση στον πόλεμο του Πούτιν από το εσωτερικό της χώρας του. Δεν είναι μόνο η ύπαρξη αυτής της αντίθεσης, που ενδεχομένως σε πολλές τέτοιες επιδρομές είχαμε και παλαιότερα, αλλά η άμεση και σχετικά μαζική της έκφραση σε ένα πολιτικό καθεστώς εξαιρετικής ωμότητας. Η αντίθεση δεν κάμφθηκε παρά τις 11.000 συλλήψεις κατά τις πρώτες μέρες! Παρ' όλο που οι πραγματικοί αριθμοί μπορεί να διαφέρουν κάπως, η πολιτική χροιά είναι πρωτοποριακή, αν το συγκρίνουμε με άλλους τέτοιους πολέμους (είτε της ίδιας της Ρωσίας στην Τσετσενία, τη Γεωργία, τη Συρία κ.λπ.) ή και κυρίως με ανάλογες εξωτερικές επιδρομές των μεγάλων δυτικών ιμπεριαλισμών, κυρίως των ΗΠΑ [ας σκεφτούμε πόσον καιρό χρειάστηκε το αντιπολεμικό κίνημα για το Βιετνάμ, αλλά και πιο πρόσφατα για το Ιράκ, το Αφγανιστάν και κυρίως με πολύ λιγότερη σαφήνεια].

Δεύτερο εντυπωσιακό στοιχείο είναι η οργάνωση του ουκρανικού πληθυσμού απέναντι στα ρωσικά όπλα. Οι στρατιωτικοί ειδικοί μπορούν να αναλύσουν τη στρατιωτική ανισορροπία, που είχε προδιαγράψει το αποτέλεσμα και το οποίο και ο ουκρανικός λαός το ήξερε. Όμως, για πρώτη φορά το είδαμε τόσο καθαρά, δεν περίμενε από τα κρατικά στρατεύματα να δώσουν το δικό τους πόλεμο, μένοντας στη γωνία. Ξέροντας καλύτερα από τους Κλαούζεβιτς ότι και ο πόλεμος βασικά είναι πολιτική, οργάνωσαν τις τροφοδοσίες, ενέπλεξαν εθελοντές και είδαμε ώς και άμαχους να στέκονται μπροστά σε στρατεύματα ζυμώνοντάς τους!

Και εν πολλοίς αυτό έγινε παρά τις ηγεσίες τους (και την κυβέρνηση), που ζήτησαν προστασία από τους δυτικούς ιμπεριαλισμούς, ζήτησαν όπλα και άλλες στηριζεις. Όμως έγινε σύντομα σαφές πως αυτός ο πόλεμος δεν είναι πόλεμος του ΝΑΤΟ ή των δυτικών με τους Ρώσους – το πολύ να είναι η ευκαιρία των τελευτών να παραστήσουν τους καλούς και τους προστάτες. Από την αρχή άλλωστε το είχαν ξεκαθαρίσει αυτό, ότι αυταπάτες και να είχε ο ουκρανικός πληθυσμός (και η ηγεσία του). Για όλους τους «μεγάλους» πάντα ο κόσμος δεν είναι παρά τσιφλίκια για μοίρασμα.

Η ακριβής δυναμική (και το πραγματικό βάθος) των δύο αυτών στοιχείων μένει να ιδωθεί: Τόσο ο εξαιρετικά δύσκολος έμπρακτος διεθνισμός των Ρώσων όσο και οι τάσεις αυτοοργάνωσης του ουκρανικού πληθυσμού απέναντι στα στρατεύματα εισβολής μπορεί να χτυπηθούν και ακόμα και να ήττηθούν (μπορεί και να δυναμώσουν..). Όμως, ακριβώς απέναντι στη βαρβαρότητα ενός παγκόσμιου πλέον καπιταλιστικού συστήματος που έχει βάλει στο κέντρο της δυναμικής του την κυριαρχία των αρίστων, των πιο ισχυρών, οικονομικά αλλά και στρατιωτικά (ιμπεριαλισμός), είναι οι δύο όψεις που πρέπει να [ξανα]μάθουμε και εμείς που φανταζόμαστε πως είμαστε «μακριά» ή ότι «ο εχθρός βρίσκεται στη χώρα μας» και άρα να

εφησυχάζουμε χωρίς «αναμίξεις»...

Στο εσωτερικό μιας κοινωνίας όπως η Ουκρανία, αλλά και η Ρωσία, δεν εμπλέκονται μόνο όσοι αντιστέκονται στον πόλεμο, στον αυταρχισμό, στους στρατούς, στη δύναμη: υπάρχουν και ηγεσίες, τάξεις, μίνι αυτονομημένοι ή όχι στρατοί και συμμορίες και, κυρίως, τα μεγάλα τοπικά ή παγκοσμιοποιημένα συμφέροντα. Άλλα το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στις δικές μας χώρες, οι άριστοι με τα λεφτά τους και το προσωπικό τους, πολιτικό, δημοσιογραφικό, στρατιωτικό κ.λπ., που είναι και πιο έμπειροι από τη δική τους μακρά ιστορία. Και πρέπει να υπάρξουμε κι εμείς!

Ουκρανοί και Ρώσοι μας δίνουν ένα μάθημα, λοιπόν: Εδώ και τώρα και έμπρακτα να κάνουμε όπως αυτοί. Να οργανώσουμε την πόλη της στρατιωτικής εισβολής, βοηθώντας την αντίσταση στον πόλεμό της. Δηλαδή να ξαναπιάσουμε το νήμα μιας αυτοοργάνωσης κατά των ισχυρών του κόσμου και μιας έμπρακτης αλληλεγγύης με όλους όσοι βρίσκονται στο στόχαστρο, όσο δύσκολο και να μας είναι. Το έχουν επείγουσα ανάγκη, αλλά το έχουμε ανάγκη και στον υπόλοιπο κόσμο, για να αντικρούσουμε τον θριαμβεύοντα καπιταλισμό και τις ανταγωνιστικές του βαρβαρότητες.

Τάσος Αναστασιάδης
Δημοσιογράφος

Οι 11 χρειάζονται την αλληλεγγύη μας

Kλείνουν δύο χρόνια από την ημέρα που άντρες της Αντιτρομοκρατικής εισέβαλαν πάνοπλοι στο σπίτι των προσφύγων στα Σεπόλια και στα γραφεία της Επιτροπής Αλληλεγγύης στους πολιτικούς κρατούμενους στα Εξάρχεια και σάρωσαν το χώρο συλλαμβάνοντας 11 «τρομοκράτες» από το ένα και σέρνοντας στη ΓΑΔΑ άλλους 15 από το άλλο – και μαζί μ' αυτούς, κούτες με φωτογραφίες, προκηρύξεις, στικάκια, οδοντόβουρτσες και σημαίες, που θα αποτελούσαν το υλικό της δικογραφίας.

Η ξαφνική και θορυβώδης εισβολή ήταν, κατά την Αντιτρομοκρατική, το αποτέλεσμα μιας συστηματικής παρακολούθησης, διάρκειας δύο ημερών (!), από την οποία «είχαν προκύψει σημαντικές ενδείξεις τρομοκρατίας», όπως καταγράφονται στην κατάθεση του (μοναδικού) μάρτυρα, που ήταν σακούλες με απορρίμματα, μπάζα, ένας σάκος που βάραινε και άλλα αντίστοιχα. Η έρευνα όμως που ακολούθησε, ανάδειξε και άλλα κρίσιμα ευρήματα, όπως το DNA στις οδοντόβουρτσες, αλλά και μια τσάντα με ψιλοσκουριασμένα όπλα στον πάτο ενός πηγαδιού και ένα υπόγειο σκάμμα που κατέληγε στο σπίτι.

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνος:
Θοδωρής Φέστας

Βόλος: Ιωλκού 33,
τηλ.: 24210-30335

Θεσσαλονίκη:
Ερμού 23 & Ελ. Βενιζέλου,
τηλ./φαξ: 2310-265 346

Αθήνα:
Τσαμαδού 13,
τηλ.: 210-38 13 928
φαξ: 210-38 40 390
e-mail: diktio@diktio.org,
<http://diktio.org>

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΡΟΜΟΝΟΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΚΕΣ, ΔΙΚΑΙΗ ΔΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ

**Τουρκία-Ελλάδα-Ιρλανδία-Παλαιστίνη-Περού-Γαλλία
Γερμανία-Ιταλία-Ισπανία-Ολλανδία**

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ 11 ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΟ ΟΠΛΟ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 9 ΑΠΡΙΛΗ ΝΟΜΙΚΗ

Το υπόγειο σκάμμα ήταν, κατά την Αντιτρομοκρατική, μυστική οδός διαφυγής (κι ας μην έφυγε κάνεις κατά την εισβολή τους στο σπίτι), οι κοκκινοκίτρινες σημαίες με το αστέρι (κοινό σύμβολο των κινημάτων στον κόσμο) σημαίες του DHKP-C, κάποιες αφίσες του Ντουρσούν Καρατάς απόδειξη της οργανωτικής ένταξης, οι σημειώσεις τρομοκρατικού στόχοι, οι φωτογραφίες με σηκωμένες γροθιές και η θερμή ρητορική των κείμενων τους απόδειξη της επικινδυνότητας, οπότε και οι ένοικοι του σπιτιού παραπέμφθηκαν για «συγκρότηση και ένταξη στην τρομοκρατική οργάνωση DHKP-C και τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων» κατά το 187^α ΠΚ.

Στις 19 Ιουλίου του περασμένου χρόνου, το Δικαστήριο, αφού άκουσε ανόρεχτα τους μάρτυρες και τους συνηγόρους, καταδίκασε τους 11 σε 532 χρόνια φυλακή, εξίσου μοιρασμένα και αδιάκριτα, και τον

πρώτη Αλληλεγγύης, έχοντας πολύχρονη και σταθερή δημόσια παρουσία στην Ελλάδα, με γνωστά γραφεία, στα οποία κάθε τόσο εισβάλλει η Αντιτρομοκρατική για έρευνες, με συνεχή και συνεπή παρουσία σε κάθε πολιτική εκδήλωση και κάθε πολιτικό γεγονός που απασχολεί τη δική μας Αριστερά, με γνωστούς, επιτηρούμενους από τις υπηρεσίες χώρους κατοικίας, δουλεύοντας σταθερά για την υποστήριξη των πολιτικών κρατούμενων στην Τουρκία και την ανάδειξη του κατασταλτικού χαρακτήρα του καθεστώτος που καταγγέλλουν ως φασιστικό, εμμονικά προσηλωμένοι στις απόψεις τους και κουραστικά συνεπείς στις ιδέες τους, υποδέχθηκαν τις ποινές με σηκωμένες γροθιές και συνθήματα.

Η απόφαση αυτή, που για πρώτη φορά κατέληγε να επιβεβιάνει τις εμμονές του Ερντογάν περί τρομοκρατικών οργανώσεων στην Ελλάδα, εφάρμοσε το τρομοκρατικό άρθρο 187^α, χωρίς φειδώ, με κατασκευές του τύπου «υπερεθνικής δράσης», με στόχο να φιμώσει τους πρόσφυγες, να τιμωρήσει την ενεργή παρουσία τους και να καταπνίξει τις αντιστάσεις τους.

Μια ακόμη απόφαση σκοπιμότητας, αυτή τη φορά με τα μάτια στραμμένα στην Τουρκία και στον Ερντογάν και κάτω από τις πιέσεις όλων των εμπλεκόμενων ή απαγωγή του Β.Υ. το 2013 μέσα από τα Εξάρχεια έγινε με συνεργασία Τούρκων και Αμερικανών και με αυτοκίνητο της Αντιτρομοκρατικής, υπόθεση που σήμερα ελέγχεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Η δίκη τους σε δεύτερο βαθμό έχει προσδιοριστεί για τις 16 Νοέμβρη και ως τότε θα έχουν συμπληρώσει δυσμήσι χρόνια στη φυλακή. Ήδη μια μεγάλη καμπάνια αλληλεγγύης εξελίσσεται σε όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Οι 11 έχουν ανάγκη από τη συμπαράσταση και την αλληλεγγύη μας.

Γιάννα Κούρτοβικ